

Xəbər
Ölkədə
intiharlar şoku-
daha
iki nəfər
özünü
öldürdü
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 3-4 sentyabr 2016-cı il Şənbə № 195 (6516) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Güclü yağış rayonlara və təsərrüfata ciddi ziyan vurdu

Bəzi kəndlərdə işıq dirəklərini su aparıb və elektrik enerjisinin verilişində problemlər yaranıb, rayon mərkəzi ilə əlaqə kəsilib, yağıntılar isə davam edəcək

yazısı səh.15-də

General Çovdarovun ölüm acılığı davam edir

yazısı səh.7-də

Azərbaycanın ÜTT şərti- 2 milyard dollar...

yazısı səh.10-də

"Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi"nin sabiq sədr müavinin seyfini necə oğurlayıblar?

yazısı səh.7-də

Xalq müxalifətin çağırışlarına niyə qoşulmur-rəylər

yazısı səh.6-də

Ermənistanda hər kəs isteriya və şübhə içində - düşmən mediası nələrdən yazır...

yazısı səh.8-də

Livan nəşri: Bəşər Əsədlə Ərdoğan Moskvada görüşəcək

yazısı səh.13-də

Neftin qiymət proqnozları: hamı 50 dollar deyir...

yazısı səh.10-də

Azyaşlı uşaqların zəvvar olması nə dərəcədə doğrudur?

yazısı səh.14-də

Təhsin Ağayev "MTN işi" üzrə istintaqdan yayınır

yazısı səh.3-də

İslam Kərimov öldü, Özbəkistan matəmdə

yazısı səh.13-də

Ürkən və ürkütməyə çalışan işğalçı - aprelin daha bir dərsi

İRƏVANIN MÜHARİBƏ XOFU, MÜSTƏQİLLİK

FİASKOSU - SƏRKİSYAN QARABAĞA SON DƏFƏ GƏLİB...

Ermənistan 25 ildə nəinki separatçı qurumu dünyaya tanıdı bilmədi, üstəlik, öz müstəqilliyini də de-fakto itirdi; Xankəndindəki "İldönümün" ilk dəfə sönmək keçirilməsinin əsas motivi - müharibə təlaş, yaxınlıqdakı Azərbaycan Ordusunun zəhmi...

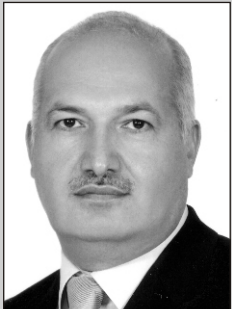
musavat.com
Toğrul İsmayıl

yazısı səh.9-də

Maliyyə Nazirliyindən həbsdəki bankirə cavab: "Səfehləmə...!!"

Müavini Cahangir Hacıyevin üzünə durdu; Emil Mustafayev "qanun önəmli idi, ancaq rəhbərliyin göstərişinə əməl etmək məcburiyyətində idik" dedi; Maliyyə Nazirliyi sabiq bankirə cavab verdi: "5 milyard dolları offşorlara ötürüb"

yazısı səh.11-də

Sərdar Calaloğlu:
"Milli Məclisdə, YAP-da olan gülənçilər həbs olunacaqsa..."

yazısı səh.6-də

"Lənkəranski" türk klanı yaradıbmış

yazısı səh.3-də

"Yeraltı dünya" dan xəbər verən jurnalistlə söhbət

yazısı səh.12-də

“Ərzaq məhsullarının tədarükü və təchizati” ASC-yə sədr təyin edilib

Əbülfət Novruz oğlu Qocayev “Ərzaq məhsullarının tədarükü və təchizati” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin sədri təyin edilib.

APA-nın məlumatına görə, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev müvafiq sərəncam imzalayıb.

“Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC sədrinin müavini təyin edilib

“Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti (QSC) sədrinin müavini təyin edilib. APA-nın məlumatına görə, prezident İlham Əliyev bununla bağlı müvafiq sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, Vüsal Aslanov “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC sədrinin müavini təyin edilib.

Qeyd edək ki, Vüsal Aslanov “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC sədrinin müşaviri olub.

Bu gün referendumqabağı təşviqata start veriləcək

Konstitusiyada dəyişikliklər edilməsi məqsədi ilə 2016-cı il sentyabrın 26-na təyin edilmiş ümumxalq səsverməsi (referendum) ilə əlaqədar referendumqabağı təşviqat başlayacaq.

APA-nın məlumatına görə, Seçki Məcəlləsinə əsasən referendum üzrə qeydə alınmış təşviqat qrupları tərəfindən referendumqabağı təşviqatın aparılması prosesi səsvermə gününə 23 gün qalmış başlanır və səsvermənin başlanmasına 24 saat qalanadək dayandırılır.

Sentyabrın 26-na təyin edilmiş referendumla əlaqədar bu proses sentyabrın 3-də başlanacaq, sentyabrın 25-i saat 8.00-da dayandırılacaq.

Putin Ərdoğan danışıdı

Moskva Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Rusiya ilə münasibətlərin hərtərəfli bərpasında açıq-aydın maraqlı olduğunu görür.

Bu barədə “Bloomberg”ə müsahibəsində Rusiya prezidenti Vladimir Putin bildirib.

“İlk növbədə, Türkiyənin məlum insidentə, vətəndaşımızın ölümünə görə birbaşa, heç nə uydurmadan üzr istəməsini nəzərə alırıq. Biz bu addımı yüksək qiymətləndiririk. Prezident Ərdoğan buna getdi və biz Türkiyə prezidentinin Rusiya ilə münasibətlərin hərtərəfli bərpasında maraqlı olduğunu müşahidə edirik”, - deyərək Rusiya dövlət başçısı vurğulayıb.

O, Rusiya və Türkiyənin həm Qara dəniz regionunda, həm qlobal planda, həm də Yaxın Şərq regionunda bir çox ortaq maraqlarının olduğunu qeyd edib. (“Report”)

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq! Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01; (012) 434 01 33

“Qaya Mətbuat Yayımı” MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazım göldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan “Yeni Müsavat” - 0.60 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Şahmat Olimpiadası başladı

Sentyabrın 2-də “Baku Crystal Hall”da 42-ci Ümumdünya Şahmat Olimpiadasının birinci turuna start verilib.

APA-nın məlumatına görə, tədbirdə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev də iştirak edib.

Dövlət başçısı əvvəlcə Beynəlxalq Şahmat Federasiyasının (FIDE) prezidenti Kirsan İlyumjinov ilə görüşüb.

Bakı Olimpiadasında 175 ölkəni təmsil edən 181 kişi və 142 qadın komandanın 1600-dən çox üzvü, bundan əlavə, yüzlərlə komanda kapitanları və məşqçilər, digər rəsmi nümayəndələr iştirak edirlər. Bu, iştirakçı ölkələrin sayına görə Olimpiada tarixində rekord göstəricidir. Yarışları 193 hakim idarə edir. Yarışın idarə olunmasına Azərbaycandan 30 hakim cəlb edilib.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın kişilərdən ibarət birinci komandasının üzvü Şəhriyar Məmmədov ilə Zimbabve şahmatçısı Rodvel Makoto arasındakı partiyada ilk gedişi (D2-D4) edib.

Azərbaycan Olimpiadada üç kişi və üç qadın komandası ilə təmsil olunur. Kişilərdən ibarət “Azərbaycan-1” komandası Zimbabve, “Azərbaycan-2” Mozambik, “Azərbaycan-3” isə Papua-Yeni Qvineya milliləri ilə qarşılaşacaq.

Qadınların mübarizəsində isə “Azərbaycan-1” komandası Nikaraqua, “Azərbaycan-2” Yaponiya, “Azərbaycan-3” isə

Lesoto yığması ilə üz-üzə gələcək.

Sonra dövlət başçısı yarışların keçirildiyi zala baxıb, şahmatçıların oyunlarını izləyib.

Prezident İlham Əliyev qadın şahmatçıların yarışında Rusiya idmançısı Aleksandra Kostenyuk ilə şotlandiyalı Araksamita Grant arasındakı partiyada da ilk gedişi (E2-E4) edib.

Azərbaycan prezidenti əil şahmatçıların yarışına da baxıb, daha sonra arenada yaradılan şəraitlə tanış olub.

On bir turdan ibarət yarışlar sentyabrın 13-də yekunlaşacaq. Olimpiada ilə yanaşı, sentyabrın 4-dən 13-dək Bakıda FIDE-nin 87-ci Konqresi və Baş Assambleyasının iclasları keçiriləcək.

Şahmat Olimpiadasını işıqlandırmaq üçün 250-dən

coş yerli və xarici media nümayəndəsi qeydiyyatdan keçib.

Bir neçə rayonun polis rəisi dəyişdirilib

Daxili İşlər Nazirliyi sisteminde kadr dəyişiklikləri olub. Redaksiyamıza daxil olan məlumata görə bu barədə daxili işlər naziri, general-polkovnik Ramil Usubov müvafiq əmrilə imzalayıb. Şirvan Şəhər Polis Şöbəsinin rəisi Şahin Mirzəyev vəzifəsindən azad edilərək Şamaxı rayon Polis Şöbəsinə rəisi tutulub. Bu təyinatla qədar Şamaxı Rayon Polis Şöbəsinin rəisi olmuş Həbib Əmiraslanov Masallı RPŞ-yə rəis təyin edilib. Bərdə Rayon Polis Şöbəsinin rəisi Hikmət Quliyev Şirvan Rayon Polis Şöbəsinə rəis təyin edilib.

□ E.HÜSEYNOV

AXCP Müsavat Partiyası ilə mitinq müzakirələrindən imtina edib

“Mitinqlərin birgə təşkili üçün Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası ilə Müsavat Partiyası arasında müzakirələr aparılmayıb. Çünki qarşı tərəf müzakirələrdən imtina edib”.

Bunu “Report”a açıqlamasında Müsavat Partiyası başqanının müavini Yadigar Sadıqov deyib.

O, Müsavat Partiyasının keçirəcəyi mitinqin tarixinin müəyyənləşməməsinin səbəbini də açıqlayıb: “Bəzi siyasi təşkilatlarla müzakirələr aparmalıyıq. Bura Nida Vətəndaş Hərəkatı, “D18” Hərəkatı və Real Hərəkatı daxildir. Müzakirələrdən və məsləhətləşmələrdən sonra mitinqin keçiriləcəyi tarix açıqlanacaq. Hazırda ümumi fikir ondan ibarətdir ki, mitinq sentyabrın 18-də keçirilsin. Amma bu barədə qərar verilməyib”.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının da təmsil olunduğu Milli Şura sentyabrın 11-nə mitinq təyin edib.

Pakistan yeni qırıcılarını Azərbaycana gətirir

Pakistanın müdafiə sənayesi naziri Rana Tanvir Hüseyin Azərbaycana səfər etməyi planlaşdırır. “Report” bildirir ki, nazir Bakıya sentyabrın 27-30-u keçiriləcək II Azərbaycan Beynəlxalq Müdafiə Sənayesi Sərgisində (ADEX 2016) iştirak etmək üçün gələcək.

Məlumatla görə, Bakıdakı sərgidə Pakistan əsas yeni məhsulunu - Çinlə birgə istehsal olunmuş “JF-17 Thunder” qırıcı təyyarəsini təqdim edəcək.

Pilot qadın və bətnindəki körpənin meyitlərinin müayinəsi aparılıb

Bakı şəhər Prokurorluğu pilot qadının ölümü ilə bağlı yayılan məlumatlara münasibət bildirib. Şəhər Prokurorluğundan APA-ya verilən məlumata görə, Dilərə Babayevanın vəfatı ilə bağlı Nəsimi rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 124.1-ci (ehtiyatsızlıqdan adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

D.Babayevanın və onun bətnindəki körpənin meyitlərinin daxili və xarici müayinəsi aparılıb. Ölümün səbəblərinin müəyyənləşdirilməsi məqsədi ilə məhkəmə-tibbi ekspertizalan təyin edilib. Hazırda iş üzrə zəruri-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Qeyd edək ki, məlum hadisə bir neçə gün əvvəl baş verib. İlk olaraq zəhərlənmə ehtimalı ilə 1 saylı şəhər xəstəxanasına daxil olan 1986-cı il təvəllüdü Babayeva Dilərə Aydın qızı orada ölüb. D.Babayeva xəstəxanaya daxil olarkən hamilə olub və onun bətnindəki 36 həftəlik körpəsi də tələf olub.

Kapitan rütbəli D.Babayeva Dövlət Sərhəd Xidmətinin pilotu olub.

Satışda keyfiyyətsiz məktəbli geyimləri var

Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi yanında Texniki Tənzimləmə və Standartlaşdırma üzrə Dövlət Nəzarəti Xidməti tərəfindən məktəb yaşlı uşaqlar üçün tikilən üst geyimlərinin - məktəbli formalarının standartların tələblərinə uyğun olmadığı, əmtəə nişanının saxtalaşdırılaraq istifadəsi barədə şikayət araşdırılıb.

Komitənin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, müəyyən olunub ki, “Binə”, “Sədərek” ticarət mərkəzlərində, Əhmədli qəsəbəsində yerləşən ticarət mərkəzində, 8-ci km qəsəbəsində yerləşən bazar, həmçinin Şəki, Oğuz, Göyçay şəhərlərinin geyim satış məntəqələrində mənşəyi bilinməyən, başqasına məxsus əmtəə nişanını özününküldürərək, keyfiyyətsiz məktəbli geyimləri satılır.

“Binə” və “Sədərek” ticarət mərkəzlərindəki satış məntəqələrindən götürülmüş nümunələr Təcrübə-Sınaq Mərkəzinin (AzTEST) Yüngül sənaye məhsullarının sınağı laboratoriyasına təqdim olunub. Laborator müayinələrin nəticəsində müəyyən olunub ki, məktəbli formaların üzlük və içlik parçaları mövcud normativ sənədlərin tələblərinə uyğun deyil.

Belə ki, normativ sənədlərə əsasən içlik parçanın tərkibində kimyəvi liflərin (sintetikanın) miqdarının 50%-dən və içlik parçanın tərkibində kimyəvi liflərin (sintetikanın) miqdarının 67%-dən çox olmaması nəzərdə tutulmasına baxmayaraq, sınaqların nəticələrinə görə kimyəvi liflərin (sintetikanın) miqdarı müvafiq olaraq 98,9% və 93,7% olub.

Satışdakı mənşəyi bilinməyən bütün məhsulların üzərində “Bakı Tikiliş Evi” ASC-yə məxsus “BTE” əmtəə nişanından qeyri-qanuni istifadə olunduğu aşkar olunub. Hazırda araşdırmanın nəticələri əsasında qanunvericiliyə uyğun tədbirlər gördülür.

Məlumatda o da bildirilir ki, qanunvericiliyə, əsasən məktəbli formaları qüvvədə olan dövlətlərarası standart (QOST 25294-2003 “Məktəb yaşlı oğlan və qızlar üçün üst geyimləri” standartı) əsasında müəssisələr tərəfindən hazırlanmış və dövlət qeydiyyatına alınmış texniki şərtlərin tələblərinə uyğun istehsal edilir.

“Ərzaq məhsullarının tədarükü və təchizatı” ASC-nin sədri təyin edilib

Əbülfət Novruz oğlu Qocayev “Ərzaq məhsullarının tədarükü və təchizatı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin sədri təyin edilib.

APA-nın məlumatına görə, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev müvafiq sərəncam imzalayıb.

Türkiyə kəşfiyyatının rəhbəri də vəzifəsini itirə bilər
Türkiyə kəşfiyyatının (MIT) rəhbəri Hakan Fidanın vəzifəsindən getməsi gözlənilir.

“Milligazete”nin verdiyi məlumat görə, H.Fidanın istefası Ankaranın siyasi dairələrində müzakirə olunur.

Qeyd edək ki, H.Fidan 2010-cu ilin mayından bu vəzifədə çalışır.

“Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC sədrinin müavini təyin edilib

“Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti (QSC) sədrinin müavini təyin edilib. APA-nın məlumatına görə, prezident İlham Əliyev bununla bağlı müvafiq sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, Vüsal Aslanov “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC sədrinin müavini təyin edilib.

Qeyd edək ki, Vüsal Aslanov “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC sədrinin müşaviri olub.

Bu gün referendumqabağı təşviqata start veriləcək

Konstitusiyada dəyişikliklər edilməsi məqsədi ilə 2016-cı il sentyabrın 26-na təyin edilmiş ümumxalq səsverməsi (referendum) ilə əlaqədar referendumqabağı təşviqat başlayacaq.

APA-nın məlumatına görə, Seçki Məcəlləsinə əsasən referendum üzrə qeydə alınmış təşviqat qrupları tərəfindən referendumqabağı təşviqatın aparılması prosesi səsvermə gününə 23 gün qalmış başlanır və səsvermənin başlanmasına 24 saat qalanadək dayanır.

Sentyabrın 26-na təyin edilmiş referendumla əlaqədar bu proses sentyabrın 3-də başlanacaq, sentyabrın 25-i saat 8.00-da dayandırılacaq.

Putin Ərdoğanla danışdı

Moskva Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Rusiya ilə münasibətlərin hərtərəfli bərpasında açıq-aydın maraqlı olduğunu görür.

Bu barədə “Bloomberg”ə müsahibəsində Rusiya prezidenti Vladimir Putin bildirib.

“İlk növbədə, Türkiyənin məlum insidentə, vətəndaşımızın ölümünə görə birbaşa, heç nə uydurmadan üzr istəməsinə nəzər alırıq. Biz bu addımı yüksək qiymətləndiririk. Prezident Ərdoğan buna getdi və biz Türkiyə prezidentinin Rusiya ilə münasibətlərin hərtərəfli bərpasında maraqlı olduğunu müşahidə edirik”, - deyir Rusiya dövlət başçısı vurğulayıb.

O, Rusiya və Türkiyənin həm Qara dəniz regionunda, həm global planda, həm də Yaxın Şərq regionunda bir çox ortaq maraqlarının olduğunu qeyd edib. (“Report”)

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!
Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

“Qaya Mətbuat Yayımı” MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan “Yeni Müsavat” - 0.60 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.
- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22
- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Şahmat Olimpiadası başladı

Sentyabrın 2-də “Baku Crystal Hall”da 42-ci Ümumdünya Şahmat Olimpiadasının birinci turuna start verilib.

APA-nın məlumatına görə, tədbirdə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev də iştirak edib.

Dövlət başçısı əvvəlcə Beynəlxalq Şahmat Federasiyasının (FIDE) prezidenti Kirsan İlyumjinov ilə görüşüb.

Bakı Olimpiadasında 175 ölkəni təmsil edən 181 kişi və 142 qadın komandanın 1600-dən çox üzvü, bundan əlavə, yüzlərlə komanda kapitanları və məşqçilər, digər rəsmi nümayəndələr iştirak edirlər. Bu, iştirakçı ölkələrin sayına görə Olimpiada tarixində rekord göstəricidir. Yarışları 193 hakim idarə edir. Yarışın idarə olunmasına Azərbaycandan 30 hakim cəlb edilib.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın kişilərdən ibarət birinci komandasının üzvü Şəhriyar Məmmədov ilə Zimbabve şahmatçısı Rodvel Makoto arasındakı partiyada ilk gedişi (D2-D4) edib.

Azərbaycan Olimpiadada üç kişi və üç qadın komandası ilə təmsil olunur. Kişilərdən ibarət “Azərbaycan-1” komandası Zimbabve, “Azərbaycan-2” Mozambik, “Azərbaycan-3” isə Papua-Yeni Qvineya milliləri ilə qarşılaşacaq. Qadınların mübarizəsində isə “Azərbaycan-1” komandası Nikaraqua, “Azərbaycan-2” Yaponiya, “Azərbaycan-3” isə

Lesoto yığması ilə üz-üzə gələcək.

Sonra dövlət başçısı yarışların keçirildiyi zala baxıb, şahmatçıların oyunlarını izləyib.

Prezident İlham Əliyev qadın şahmatçıların yarışında Rusiya idmançısı Aleksandra Kostenyuk ilə şotlandiyalı Araksamita Grant arasındakı partiyada da ilk gedişi (E2-E4) edib.

Azərbaycan prezidenti əil şahmatçıların yarışına da baxıb, daha sonra arenada yaradılan şəraitlə tanış olub.

On bir turdan ibarət yarışlar sentyabrın 13-də yekunlaşacaq. Olimpiada ilə yanaşı, sentyabrın 4-dən 13-dək Bakıda FIDE-nin 87-ci Konqresi və Baş Assambleyasının iclasları keçiriləcək.

Şahmat Olimpiadasını işıqlandırmaq üçün 250-dən

çok yerli və xarici media nümayəndəsi qeydiyyatdan keçib.

Bir neçə rayonun polis rəisi dəyişdirilib

Daxili İşlər Nazirliyi sisteminde kadr dəyişiklikləri olub. Redaksiyamıza daxil olan məlumata görə bu barədə daxili işlər naziri, general-polkovnik Ramil Usubov müvafiq əmrə imzalayıb. Şirvan Şəhər Polis Şöbəsinin rəisi Şahin Mirzəyev vəzifəsindən azad edilərək Şamaxı rayon Polis Şöbəsinə rəisi tutulub.

Bu təyinat qədar Şamaxı Rayon Polis Şöbəsinin rəisi olmuş Həbib Əmiraslanov Masallı RPŞ-yə rəis təyin edilib. Bərdə Rayon Polis Şöbəsinin rəisi Hikmət Quliyev Şirvan Rayon Polis Şöbəsinə rəis təyin edilib.

□ E.HÜSEYNOV

AXCP Müsavat Partiyası ilə mitinq müzakirələrindən imtina edib

“Mitinglərin birgə təşkili üçün Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası ilə Müsavat Partiyası arasında müzakirələr aparılmayıb. Çünki qarşı tərəf müzakirələrdən imtina edib”.

Bunu “Report”a açıqlamasında Müsavat Partiyası başqanının müavini Yadigar Sadıqov deyib.

O, Müsavat Partiyasının keçirəcəyi mitinqin tarixinin müəyyənləşməməsinin səbəbini də açıqlayıb: “Bəzi siyasi təşkilatlarla müzakirələr aparmalıyıq. Bura Nida Vətəndaş Hərəkatı, “D18” Hərəkatı və Real Hərəkatı daxildir. Müzakirələrdən və məsləhətləşmələrdən sonra mitinqin keçiriləcəyi tarix açıqlanacaq. Hazırda ümumi fikir ondan ibarətdir ki, mitinq sentyabrın 18-də keçirilsin. Amma bu barədə qərar verilməyib”.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının da təmsil olunduğu Milli Şura sentyabrın 11-nə mitinq təyin edib.

Pakistan yeni qırıcılarını Azərbaycana gətirir

Pakistanın müdafiə sənayesi naziri Rana Tanvir Hüseyin Azərbaycana səfər etməyi planlaşdırır. “Report” bildirir ki, nazir Bakıya sentyabrın 27-30-u keçiriləcək II Azərbaycan Beynəlxalq Müdafiə Sənayesi Sərgisində (ADEX 2016) iştirak etmək üçün gələcək.

Məlumatla görə, Bakıdakı sərgidə Pakistan əsas yeni məhsulunu - Çinlə birgə istehsal olunmuş “JF-17 Thunder” qırıcı təyyarəsini təqdim edəcək.

Pilot qadın və bətnindəki körpənin meyitlərinin müayinəsi aparılıb

Bakı Şəhər Prokurorluğu pilot qadının ölümü ilə bağlı yayılan məlumatlara münasibət bildirib. Şəhər Prokurorluğundan APA-ya verilən məlumata görə, Dilarə Babayevanın vəfatı ilə bağlı Nəsimi rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 124.1-ci (ehtiyatsızlıqdan adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

D. Babayevanın və onun bətnindəki körpənin meyitlərinin daxili və xarici müayinəsi aparılıb. Ölümün səbəblərinin müəyyənləşdirilməsi məqsədi ilə məhkəmə-tibbi ekspertizalan təyin edilib. Hazırda iş üzrə zəruri-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Qeyd edək ki, məlum hadisə bir neçə gün əvvəl baş verib. İkinci olaraq zəhərlənmə ehtimalı ilə 1 saylı şəhər xəstəxanasına daxil olan 1986-cı il təvəllüdü Babayeva Dilərə Aydın qızı orada ölüb. D. Babayeva xəstəxanaya daxil olarkən hamilə olub və onun bətnindəki 36 həftəlik körpəsi də tələf olub.

Kapitan rütbəli D. Babayeva Dövlət Sərhəd Xidmətinin pilotu olub.

Satışda keyfiyyətsiz məktəbli geyimləri var

Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi yanında Texniki Tənzimləmə və Standartlaşdırma üzrə Dövlət Nəzarəti Xidməti tərəfindən məktəb yaşlı uşaqlar üçün tikilən üst geyimlərinin - məktəbli formalarının standartların tələblərinə uyğun olmadığı, əmtəə nişanının saxtalaşdırılaraq istifadəsi barədə şikayət araşdırılıb.

Komitənin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, müəyyən olunub ki, “Binə”, “Sədərək” ticarət mərkəzlərində, Əhmədli qəsəbəsində yerləşən ticarət mərkəzində, 8-ci km qəsəbəsində yerləşən bazar, həmçinin Şəki, Oğuz, Göyçay şəhərlərinin geyim satış məntəqələrində mənsəyi bilinməyən, başqasına məxsus əmtəə nişanını özününküldürərək, keyfiyyətsiz məktəbli geyimləri satılır.

“Binə” və “Sədərək” ticarət mərkəzlərindəki satış məntəqələrindən götürülmüş nümunələr Təcrübə-Sınaq Mərkəzinin (AzTEST) Yüngül sənaye məhsullarının sınağı laboratoriyasına təqdim olunub. Laborator müayinələrin nəticəsində müəyyən olunub ki, məktəbli formaların üzlük və içlik parçaları mövcud normativ sənədlərin tələblərinə uyğun deyil.

Belə ki, normativ sənədlərə əsasən içlik parçanın tərkibində kimyəvi liflərin (sintetikanın) miqdarının 50%-dən və üzlük parçanın tərkibində kimyəvi liflərin (sintetikanın) miqdarının 67%-dən çox olmaması nəzərdə tutulmasına baxmayaraq, sınaqların nəticələrinə görə kimyəvi liflərin (sintetikanın) miqdarı müvafiq olaraq 98,9% və 93,7% olub.

Satışdakı mənsəyi bilinməyən bütün məhsulların üzərində “Bakı Tikiliş Evi” ASC-yə məxsus “BTE” əmtəə nişanından qeyri-qanuni istifadə olunduğu aşkar olunub. Hazırda araşdırmanın nəticələri əsasında qanunvericiliyə uyğun tədbirlər götürülür.

Məlumatda o da bildirilir ki, qanunvericiliyə, əsasən məktəbli formaları qüvvədə olan dövlətlərə standart (QOST 25294-2003 “Məktəb yaşlı oğlan və qızlar üçün üst geyimləri” standartı) əsasən müəssisələr tərəfindən hazırlanmış və dövlət qeydiyyatına alınmış texniki şərtlərin tələblərinə uyğun istehsal edilir.

Son illərdə Azərbaycanda millətçilik ideyalarının ciddi şəkildə zəiflədiyi müşahidə olunur. Xüsusilə, bu ideyaların ölkəmizdə yayılmasında və inkişafında böyük xidmətləri olan, 2000-ci ildə milli-azadlıq hərəkatının lideri Əbülfəz Elçibəyin vəfatından sonra millətçilik ən mərhələsinə qədəm qoydu.

Azərbaycanda millətçilik ideologiyası geridə qaldı?

Müşfiq Vəliyev: "Yeni nəsil milliyətçi hərəkat inkişaf mərhələsindədir"

Mehriban Vəzir: "Millətçi lider yoxdursa..."

Geriləmə dövrünü yaşayan, bir vaxtlar milyonları bir yere toplayan bu ideyaları Azərbaycanda təcridən başqa dini cərəyanlar əvəz etməyə başladı. Vəhhabilik, "nuruçuluq" və digər belə təriqətlərin adlarını qeyd etmək olar. Hazırda bu adda bir siyasi qurum fəaliyyət göstərir. O da gənclərdən ibarət olan Milliyətçi Gənclər Təşkilatıdır ki, onun da potensialı bu ideyaların yenidən inkişaf etdirilməsinə yetmir.

Təşkilatın sədri Müşfiq Vəliyev yeni nəsil milliyətçiliyinin formalaşdığını bildirdi: "Hal-hazırda yeni nəsil milliyətçi hərəkatın mərhələşməsi prosesi getməkdədir. Fundamental dəyişikliklər vaxt aparır və səbir tələb edir. Bu hər hansı prosedura və ya rəqabətə bağlı bir proses deyildir. Hərəkatın sistemləşməsi zamanla formalaşır. Çünki zamanın gedişi hər bir ideologiyanın öz vaxtını şərtləndirir. Əlbəttə ki, Elçibəyin vəfatından sonra hərəkat üçün ideoloji inkişafda çətinliklər və vaxt itkisi olmuşdur. Ancaq hazırkı hərəkatımız öz inkişafı ilə itirilən vaxtımızı bərpa etməklə məşğul olmuş və yətin cəhd hərəkatın saflaşması üçün, eləcə də, hədəflərini reallaşdırmada ciddi qalxınma etmişdir. Hesab edirik ki, milliyətçilikdə də qalxınma var və bu təbii ki, zərurətdən doğur. Bu gün yeni nəsil mil-

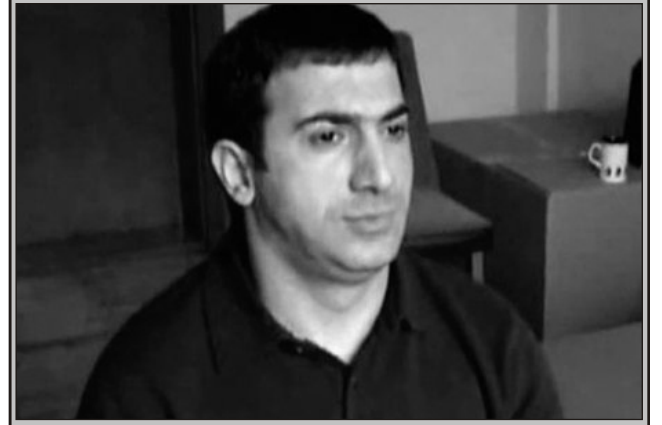
liyyətçi hərəkat inkişaf mərhələsindədir".

Yazıçı-publisist Mehriban Vəzir Elçibəyin vəfatının milliyətçilik ideyalarına ciddi zərbə vurduğunu qeyd etdi: "Elçibəy kimi demokrat, böyük insan, elm xadimi, xarizmatik gücü olan bir lideri itirdikdən sonra boşluq yaranmalıdır. Bu tək bizi aid deyil, digər xalqlara da şamil olunmalıdır. O boşluq özünü çox ağır şəkildə göstərəcək. Amma nəzərə alaq ki, Almaniyaya, Fransaya, İtaliyaya və digər böyük Avropa dövlətlərində milliyətçi liderlər yoxdur. Bu o demək deyil ki, həmin dövlətlərin, xalqların millətçilik, vətənpərvərlik duyğuları sıradan çıxıb. Əksinə daha güclü, ciddi proseslər gedir. Dövlət də altdan bunlara təkan verir.

Amma bizim kimi ölkələrdə bunların əksi olur. Sosial rifah, yaşayış durumu çox aşağı olduğundan, idarəetmə qanunsuzluğuna görə insanlar bir pənah yeri axtarırlar. Bolşevik kimi canilər 1920-ci ildə qalib kimi canilər 1920-ci ildə qalib gəldilər. Rusiya boyda böyük məkana hakim kəşildilər. Bunun səbəbi azğın idarəetmə idi. Amma o zamanlar insanlar bolşevizmə üz tutdular. Çünki o zamankı idarəçilik, yəni bəylərin, xanların, mülkədarların özbaşnalıqları insanları buna sürüklədi. Bu gün də insanlarımız vəhhabizmə və digər bu kimi təhlükəli yərlərə üz tuturlar. Qınamaq da olmur. Çünki insanlar üz tutması başqa yerləri qalmaq. "Nuruçuluq" da göstərdi ki, bunları dünya gücləri körükləyir. Çalışsınlar ki, Azərbaycan,

Türkiyə və digər müsəlman ölkələrində millətçilik ideyaları baş qaldırmasın. İnsanlara dini mövhumatı daha çox aşılalırlar. Nəticədə təhlükəli təriqətlərdən insanlar maliyyə ala bilirlər, ailələrini dolandırirlər və sonda da belə vəziyyət yaranır. Təsevür edin ki, "nuruçuluq", mason kimi hallar Avropada heç olmur. Çünki Avropa insanı rifah içərisində yaşayır. Onların mücərrəd təriflərə üz tutmağa ehtiyacları yoxdur. Haqlarını tələb edirlər və sonradan da onun bəhrəsini dadırlar. Millətçilik ideyalarında yaranan problem Elçibəy, yaxud millətçi liderlərin yoxluğu ilə həm bağlıdır, həm də bağlı deyil. Millətçi lider yoxdursa, dövlət onu əvəz etməlidir. Çünki bu yol davam etməlidir. Biz də işə həm bu missiya davam etdirilmir, həm də vətəndaş acından ölür. Adətən böyük liderlərin əvəzləyicisi olmur, davamçısı olur. Elçibəyin davamçıları məlum çevrələrdədir ki, onlar da gücləri yetən qədər bu yolu davam etdirirlər. Əlbəttə o boşluqlar doldurulacaq səviyyədə deyil. Çünki o boşluqlara basqılar o qədər güclüdür ki, kiçik qruplar nə qədər fədakar olsalar da yetərli deyil".

□ **Cavanşir ABBASLI**

"Lənkəranski" türk klanı yaradıbmış

Antalyada "qanuni oğru"ların qətli ilə bağlı "sxodka"nın yeni detalları bilindi

Türkiyənin Antalya şəhərində keçmiş SSRİ respublikalarından olan "qanuni oğru"ların iştirakı ilə baş tutan "sxodka"nın yeni təfərrüatları bəlli olub. Kriminal "sxodka"da əsasən, "Rövşən Lənkəranski"yə yaxın olan gürcü avtoritetlər iştirak ediblər.

Kriminal yığıncaq "Lənkəranski"nin yaxın dostu Merab Canqveladzenin ("Merab Suxumski") rəhbərliyi altında keçirilib. Buna qədər yayılan xəbərlərdə deyilirdi ki, tanınmış oğrular Merab Baxiya, "Roin Uqlava, İrakli Kalıçava, Koba Axvlediani, Zurab Dqebuaдзе iştirak ilə baş tutan "sxodka"da "Rövşən Lənkəranski"nin qətlinin təşkilatçı və icraçılarına ölüm hökmü çıxarılıb.

"Yeni Müsavat" xəbər verir ki, həmin "sxodka"da qeyri-millətlərdən olan avtoritetlərin Rusiyadan sıxışdırılıb çıxarılması da müzakirə mövzusu olub. Slavyan mənşəli avtoritetlərə qarşı yeni cəbhənin açılması da qərarlaşdırılıb. Rusiyanın rosbalt.ru saytı yazır ki, "sxodka"da gözlənilməz olan bu mövzu müzakirə edilərkən slavyan mənşəli "qanuni oğru"lar - "Petrik" ləqəbli Aleksey Petrov, "Şişkan" ləqəbli Oleq Şişkanov, "Tyurik" ləqəbli Vladimir Tyurin hədəf seçiliblər.

Bu il avqustun 18-də öldürülən "Rövşən Lənkəranski"nin mənsub olduğu klanı "türk" klanı adlandırılan sayt yazır ki, "Merab Suxumski" və ətrafı "sxodka"da slavyan "qanuni oğru"ların Rusiya kriminal aləmini ələ keçirdiyini bildirib. Ətrafını slavyanları bu aləmdən "təmizləməyə" çağırıb. "Sxodka"da slavyan "qanuni oğru"ların hazırda Yunanıstanda olan "kriminal general" "Laşa Rustavski"yə dəstək verdikləri qeyd edilib. Laşa Şuşanaşvilinin "Rövşən Lənkəranski"nin qətlində adı keçən, hazırda həbsdə olan yezdi-kürdü "Şakro Molodoy"un əvəzinə onun təmsil etdiyi kriminal qruplaşmaya namizəd olması da qeyd edilib. Bu "sxodka"dan sonra Rusiyada yerli kriminal qruplaşmalarla gəlmələr arasında qanlı "razborka"ların olacağı şübhəsizdir.

Bu arada "Rövşən Lənkəranski" qətlində şübhəli bilinən şəxslə birlikdə axtarıbda olması üzə çıxıb. Bu günə qədər "Rövşən Lənkəranski"nin qətli ilə bağlı ümumilikdə 4 nəfər saxlanılıb. "Report" Türkiyə KİV-inə istindən xəbər verir ki, "Rövşən Lənkəranski" güllələnən zaman onun yanında olmuş şəxsin vəziyyəti ağır olaraq qalır. Məlumatla görə, həmin şəxsin bədənindən 4 güllə çıxarılıb. Hadisə ilə bağlı Tahir C., Hacibaba.T., Zaur İ. və Vahid M. şübhəli qismində saxlanılıb. Məlumatla görə, polis tərəfindən aparılan istintaq işi tamamlandıqdan sonra şübhəli məhkəməyə göndərilib. İstintaq zamanı bu cinayətin çoxyönlülüyü məlum olub. Rusiyada işlətdiyi cinayətlərə bağlı Hacibaba T. -nin axtarıldığı da bildirilir. Polisin məlumatına görə, 2013-cü ildə Başakşehirde öldürülən Ali Baba Qametovun qətli ilə bağlı "Rövşən Lənkəranski" və Hacibaba T.İstanbul polisi tərəfindən axtarılmış. Qeyd edək ki, avqustun 18-də "Rövşən Lənkəranski" İstanbulda Yıldız məhəlləsində aldığı çoxsaylı güllə yaraları nəticəsində xəstəxanada vəfat edib.

□ **E.HÜSEYNOV**

Təhsin Ağayev "MTN işi" üzrə istintaqdan necə yayınır...

Adı bir sıra qanunsuzluqlarda çəkilən sabiq rəis müavini "ölüm ayağında" olması barədə saxta rəylər alıb; amma o, yaxınlarının toyunda yallı gedir...

Ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyindəki (MTN) müştəşkil cinayətkar dəstənin işsının bir ili yaxınladır. 2015-ci ilin oktyabrında MTN-də başladılan "təmizləmə" əməliyyatı zamanı həbs edilən, məsuliyyətə cəlb olunan cinayətkar dəstənin üzvlərinə qarşı açılan cinayət işinin istintaqı davam edir. Gununesi.info yazır ki, ötən müddət ərzində istintaqdan yayına bilənlər də var: "Ancaq "dəstə başçısı" Eldar Mahmudov və onun "baş torbatikani" olan Mövlan Şixəliyevin azadlıqda qalması cəmiyyətdə birmənalı qarşılanmır".

Sayt MTN-in istintaq Baş İdarəsinin sabiq rəis müavini Təhsin Ağayevin istintaqdan yayınması haqda bunları yazır: "Mənənin sözlərinə görə, Leyla Şixliniskayanın klinikasında saxta epikriz yazdıran Təhsin Ağayev xəstəlik səbəblərinin əsas gətirərək, is-

tintaqdan yayınır. Belə ki, 50-yə yaxın iş üzrə ifadə verməli olan Təhsin Ağayev istintaqın çağırışlarına epikrizlər göndərməklə məhəl qoymur. Həmin sənədlərdə guya onun ölüm ayağında olması barədə rəylər də yazılıb. Araşdırma- mız zamanı onu da öyrəndik

ki, yaxınlarının toy məclislərinə qatılan və orada yallı gədən Təhsin Ağayevin səhəti nədənsə həmin məclislərdə normal olub. Ümid edirik ki, prokurorluq orqanları fəaliyyəti dövründə saysız qanunsuzluqlara imza atan Təhsin Ağayevi və onun sifarişi ilə saxta cinayət işlərinin istintaqını aparan müstəntiq Elşən Murtuzov kimi hüquqa qəsd edən şəxsləri məsuliyyətə cəlb edəcək və məhkəmə onların layiqli cəzasını təyin edəcək".

T.Ağayevin fəaliyyəti haqda o, hələ vəzifədə olarkən re-

daksiyalara çoxsaylı şikayətlər daxil olurdu. Məsələn "Yeni Müsavat"ın 12 iyul 2009-cu il tarixli sayında dərc olunan "Terrorla suçlanan şəxs prezidentdən kömək istədi" sərəlövhəli məqalədə onun fəaliyyəti haqda MTN təcridxanasından keçmiş Müşfiq Amanov yazırdı.

Sitat: "Cənab prezident! Mən artıq 14 aydır ki, heç bir təqsirim olmadan MTN-in istintaq təcridxanasında saxlanıram. Məni heç xəyalıma gəlməyən bir cinayətdə - İsrail səfirliyinə qarşı terrora hazırlıqda günahlandırılırlar. Mən özümün heç bir günahım olmadığı barədə kifayət qədər müvafiq dövlət təşkilatlarına şikayət ərizəsi yazmışam. Hətta bir dəfə Baş Prokurorluğun səlahiyyətli nümayəndəsi ilə görüşmüşəm. Görüş zamanı mənə bildirib ki, sən rahat olma, bu, hələ son deyil, istintaqın sonunda inşallah, hər şey yaxşı olacaq. Nəhayət, istintaqın sonunda MTN-in İstintaq İdarəsinin şöbə rəisi, ədliyyə mayoru cənab Təhsin Ağayev

mənə heç bir sübut olmadan "tapşırıq belədir" dedi. Dövlətə xəyanət, terrora hazırlıq və digər heç ömrüm boyu rəngini belə görmədiyim narkotik vasitə satışında günahlandırıldım".

M.Amanov Təhsin Ağayevin barəsində fikirlərini belə davam etdirmişdi: "Təhsin Ağayevin sübutları öz xəyallarına söykənir. Mə-

nimlə bərabər 5 adam həbs olunub və bunların heç birinə xəyanət, terrora hazırlıq və digər heç ömrüm boyu rəngini belə görmədiyim narkotik vasitə satışında günahlandırıldım".

adamların haqsız ittihamlarına görə mənim günahsız olaraq həbs olunmama imkan verilməyəcək".

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

Vətəndaş bankı necə məhkəməyə verə bilər?

Əkrəm Həsənov: "Vətəndaşlara bankları məhkəməyə verməyi tövsiyə etmirəm, bu addımı qarşı tərəf atsa faydalıdır"

Banklarla kredit borcu olan vətəndaşlar arasında çəkişmələr davam edir. Borçluların bir qismi krediti ödəməkdən imtina edib, bir qismi isə ödəməkdə çətinlik çəkir. Bu səbəbdən də ölkə üzrə problemli kreditlərin həcmi artaraq rekord həddə-1,5 milyard manata çatıb.

Problemdən ən çox əziyyət çəkən isə vətəndaşlardır. Xüsusən xarici valyutada kredit götürənlərin borcu son bir il ərzində iki dəfədən çox artıb. Dolların hər gün tədricən bahalaşdığını nəzərə alsaq, bu borclar da günbəgün artmaqdadır. Halbuki vətəndaşların əksəriyyəti banklardan götürdükləri məbləği həmin dövrün məzənnəsi ilə hesabladıqda geri ödəyiblər.

Bu halda vətəndaş kredit müqaviləsinin dayandırılması üçün məhkəməyə necə müraciət edə bilər? Bunun üçün hansı prosedurlardan keçməlidirlər? Bankların vətəndaşları məhkəməyə verməsi, yoxsa vətəndaşın bu addımı atması problemin həllində daha effektivdir?

Bu sualları cavablandıran hüquqşünas və iqtisadçı ekspert Əkrəm Həsənov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, bankların ilk olaraq məhkəməyə müraciət etməsi vətəndaş üçün daha uğurlu variantdır: "Əlbəttə, istənilən vətəndaş hesab etsə ki, banka borcunu tam bağlayıb, lakin bank heç bir əsas olmadan ondan əlavə ödənişlər etməsinə tələb edir, vətəndaş məhkəmədə banka qarşı iddia qaldıra bilər və iddia predmeti də bağlanmış kredit müqaviləsinə xitam verilməsi olacaq. Yeni müştəri məhkəmədən tələb edəcək ki, bağlanan kredit müqaviləsinə xitam verilsin. Çünki həmin müqavilə üzrə öhdəliklər çoxdan icra edilib. Lakin vətəndaşlar onu da nəzərə alsınlar ki, belə iddianın müəyyən qədər xərcləri olacaq, dövlət rüsumları ödənilməlidir, vəkil tutmalı olacaqlar. Buna görə də mən məsləhət görürəm ki, vətəndaşlar məhkəməyə özləri müraciət etməsinlər. Yaxşı olar ki, onları bank məhkəməyə versin. Bundan öncə isə banka müraciət göndərməyi tövsiyə edərdim. Əgər bank vətəndaşdan ödəniş etməyi tələb edərsə, o zaman banka sadəcə məktub göndərsinlər. Mətni də məsələni belə olsun: "Mən hesab edirəm ki, bankdan götürdüyüm borcu bağlamışam, bank qarşısında heç bir öhdəliyim yoxdur. İstəyirsinizsə, mənə buna görə məhkəməyə verin". Daha sonra vətəndaş etirazını ona qarşı açılmış məhkəmədə bildirə bilər. Bu halda vətəndaş onu udur ki, məhkəmə iddiasına görə dövlət rüsumu ödəməyəcək, onu bank ödəmiş olacaq. Əksər hallarda heç banklar da vətəndaşları məhkəməyə vermirlər, çünki iş çoxdur, işçi qüvvəsi çatışmır, vəsait yoxdur".

Ekspertin sözlərinə görə, əgər borcun qalıq məbləği də azdırsa, ümumiyyətlə məhkəməyə vermirlər ki, vaxt itkisi olmasın: "Buna görə də, ola bilsin ki, heç bank vətəndaşı məhkəməyə verməyəcək və o məktubla da iş bitəcək. Lakin bank məhkəməyə versə, vətəndaş gedib məhkəmədə öz maraqlarını qoruya bilər. Bu baxımdan mən vətəndaşlara bankları məhkəməyə verməyi tövsiyə etmirəm. Lakin vətəndaşın buna imkanı varsa, məhkəməyə verməsi də yaxşı bir addımdır. Banklar bundan qorxurlar, çəkinirlər, bu baxımdan pis deyil".

Vətəndaşları narahət edən bir məqam da məhkəmə prosesi zamanı onların ölkədən çıxışının məhdudlaşdırılmasıdır. Bu məsələyə toxunan Ə. Həsənov vurğuladı ki, məhkəmə prosesi gətirdiyi zaman vətəndaşın heç bir hüququ məhdudlaşdırıla bilməz: "Yalnız məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş hökmü varsa, lakin onu icra etmirsə bu halda belə addımlar ola bilər. Vətəndaşlar məhkəmə prosesindən qorxmalı deyil. Əksinə məhkəmə prosesi nə qədər çox çəksə, bu bankların deyil, vətəndaşların xeyrinədir. Çünki bank məhkəmə prosesi gedə-gedə vətəndaşa qarşı heç nə edə bilməz. Bank qanunsuz bir əməl etmək istəsə belə, məhkəmə prosesi gedirsə, bunu edə bilməz".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Milli valyuta olan manatla bağlı vəziyyət pisləşməkdədir. Sentyabrın 2-də ölkə banklarında dolların satış qiyməti 1,70-i ötdü. Bankların əksəriyyəti satış kursunu 1,7010-1,7016 səviyyəsində açıqlayıb. Yeri gəlmişkən, banklar dollar və avro satışını on gündür ki, dayandırılıblar. Mərkəzi Bank isə xarici valyuta qıtlığı ilə bağlı vəziyyəti şərh etmir.

Kommersiya banklarının xarici valyuta satışı ilə bağlı vəziyyət gərgindir. Bankların bir hissəsi valyuta satışı ya dayandırılıb, ya da sərt limit qoyub. Müvafiq maliyyə strukturları banklarda dollar qıtlığına və bununla bağlı yaranan təşvişə rəsmi reaksiya vermirlər. Mərkəzi Bank "Turan"ın valyuta qıtlığı və vəziyyəti yaxşılaşdırmaq üçün görülən tədbirlər barədə sorğusuna cavab verməyib. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasında qeyd edilib ki, onlar bankların kommersiya siyasətinə qarışmır, 4 faiz marjağa nəzarət edirlər. Bununla belə, Palatada qeyd edilib ki, əksər kommersiya banklarının valyuta satışından imtinası ilə bağlı əhali arasında təlaşın mövcud olduğunu hesab etmirlər.

İqtisadçı alim Fikrət Yusifov məsələ ilə bağlı müsavvat.com-a açıqlamasında bildirib ki, manatın kəskin ucuzlaşacağı real görünür: "Manatın keçən ilin fevral və dekabr aylarında olduğu kimi, birdən-birə kəskin ucuzlaşacağı real görünür. Əslində manatın üzən məzənnəyə keçirilməsindən sonra heç buna ehtiyac da qalmır. Zəruri olan halda bazar özü valyuta birjası vasitəsilə manatın məzənnəsini tənzimləyə bilər. Xüsusi indikator rolunu oynayan "qara bazar" isə vəziyyətin nəbzini özünəməxsus qaydada daha həssas bir şəkildə müəyyən edir. Sentyabrın 2-də "qara bazar"da artıq 1 dolların 1 manat 81 qəpiyə satılması faktının qeydə alındığı bildirildi. Mərkəzi Bankın rəsmi kursu isə bu günə 1 dollar üçün 1 manat 63 qəpik ətrafındadır. Deməli, qara bazarla rəsmi məzənnə arasında fərq 18 qəpik cüvərindədir. Bu, çox ciddi kənarlaşmadır. Bilirəm Mərkəzi Bankın rəhbərliyi, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası və Maliyyə Səbitliyi Şurası vəziyyəti necə qiymətləndirirlər. Ancaq rəsmi məzənnə ilə qeyri-rəsmi məzənnə arasında belə uçurum ciddi narahatçılıq üçün bir əsasdır. Bu vəziyyəti yitirən əsas səbəblərdən biri də

budur ki, son günlər banklar xarici valyuta satışı tam dayandırılıblar. Bunu gören "qara bazar"dakı möhtəkiqlər isə yaranmış vəziyyətdən maksimum yararlanmaq qərarı veriblər".

Ekspertin sözlərinə görə, bütün dünyada gedən iqtisadi tənəzzülün bizdən də yan keçmədiyi bir dövərdə manatın məzənnəsində bəzi yumşalmaların baş verməsi təbii bir haldır: "Neftin qiymətlərində baş verən kəskin ucuzlaşmalardan

tarazlaşdırılması mümkün ola bilər. Əks halda, manatın getdikcə dəyərdən düşməsi, inflyasiyanın sürətlənməsi və əsas makrogöstəricilərin pisləşməsi baş verər ki, bu da arzuolunan deyil. Digər tərəfdən, manatın məzənnəsində baş verən ucuzlaşmalar birbaşa qiymətlərə təsir edir. Xüsusilə də xaricdən möhkəm valyuta ilə alınıb gətirilən malların qiyməti dərhal qalxır. Təəssüf ki, belə qiymət artımları təkəcə xaricdən alınıb gətirilən malla-

milyardan bir az artığını qoruyub saxlayan Mərkəzi Bankın ehtiyatlı davranışı anlaşılırdır. 11 milyard dollar pul xərcləyən amma hələ də manatın kursunu stabiləşdirə bilməyən Mərkəzi Bank üçün güman ki, indi daha prioritet məzənnə siyasətini dəyişmək olacaq. Aydın ki, tənzimlənən üzən məzənnə siyasəti səmərəli deyil. Amma Rusiya və Qazaxıstanda olduğu kimi, liberal məzənnə siyasətinə keçid də riskli görünür. 2016-cı ilin ötən aylarında hərəclərə 3,03 milyard dollar çıxaran Dövlət Neft Fondu isə sadəcə öz büdcə öhdəliklərini yerinə yetirəndək hərəclərə çıxacaq. Deməli, manatın məzənnəsi ilə bağlı iki mümkün yol var. Birincisi, Mərkəzi Bank möv-

Dollar

1.70-i ötdü

Banklar dollar və avro satışını on gündür dayandırılıblar; Mərkəzi Bank xarici valyuta qıtlığı ilə bağlı vəziyyəti şərh etmir

sonra ölkəyə daxil olan valyutanın həcmi əsaslı şəkildə azalması nəticə etibarilə tədiyyə balansımızdakı müsbət saldonun mənfi saldoya çevrilməsinə gətirib çıxardı. İndi qarşıda duran əsas vəzifə iqtisadiyyatın real sektorunun sürətli inkişafını təmin etməklə bu sektordan ixracın həcmi artırılmasına nail olmaqdan ibarətdir. Bu hesaba daxil olacaq valyuta gəlirləri ölkənin tədiyyə balansındakı kəskin aradan qaldırılmasını təmin edə biləcəkdir. Bu variantın alternativini yoxdur. Yaranmış vəziyyətin tənzimlənməsi məqsədilə kordinal arırımların atılmasına ehtiyac var. Hesab edirik ki, yaxın iki il ərzində real sektorda iki minə qədər kiçik və orta müəssisənin yaradılmasına ciddi ehtiyac var. Bu məqsədlə Neft Fondunun vəsaitlərindən 5 milyard dollara qədər vəsaitin çıxarılaraq dediyimiz məqsədə istifadə edilməsi çox yerinə düşərdi. Bu yolla yaxın bir neçə il tədiyyə balansındakı vəziyyətin

ra şamil edilmir, yerli xammal əsasında daxili istehsalda məşğul olan iş adamları da sonradan tədricən öz məhsullarının qiymətlərini eyni səviyyədə qaldırırlar".

Ekspert Vüqar Bayramov isə qeyd edib ki, manatın kəskin dəyər itirməsinin qarşısını almaq olar: "May ayından sonra dollar manata nisbətən 14 faiz dəyər qazanıb. Dollara tələb yüksəkdir, bu isə nəticədə onun valyuta bazarımızda bahalaşmasına səbəb olur. Əgər banklar təklif ilə gedirlərsə və həmin auksiyondan sadəcə 50 milyon dollar aparılırsa deməli, ABŞ pulu bahalaşmalıdır və nə qədər ki, tələb ilə təklif arasında bu disbalans var, dollar məhkəmlənməkdə davam edəcək. Hərəca son zamanlar yalnız Dövlət Neft Fondunun çıxması, Mərkəzi Bankın son aylar pul xərcləməməsi ondan xəbər verir ki, baş bank prosesə müdaxilə etməkdə maraqlı görünür. Təbii ki, 15 milyard dollarlıq valyuta ehtiyatlarının cəmi 4

cud tənzimlənən üzən valyuta rejimini davam etdirəcəksə, o zaman mərhələli şəkildə dollar məhkəmlənəcək. Bu məzənnə siyasəti son üç ayda dolların manata nisbətən hər 100 dollarda 25 manat məhkəmlənməsinə səbəb olub. İkincisi, Mərkəzi Bank məzənnə siyasətini dəyişir və kursu bazar müəyyənləşdirir. Bu halda bazarda dollar sıçrayışla dəyər qazanır. Mərkəzi Bank yəqin ki, gec-tez liberal məzənnə siyasətinə keçəcək. Amma bunu nə zaman edəcək, proqnozlaşdırmaq mümkün deyil. Çünki bu, inzibati qərardır. Amma dollara tələb ilə təklif arasındakı gündəlik 14 dəfəlik fərq hər iki mümkün yolda dolların məhkəmlənəcəyindən xəbər verir. Manatın yenidən kəskin dəyər itirməsinin qarşısını valyuta ehtiyatlarının bir hissəsinin ölkəyə gətirilərək banklar vasitəsi ilə sahibkarlara güzəştli kredit formasında verilməsi ilə almaq olar. Birinci mərhələdə 4 milyard dollar Azərbaycana gətirilə bilər. Bu bir tərəfdən imkan verəcək ki, sahibkarlar güzəştli kredit alsınlar və real sektora "isti pul" daxil olsun, digər tərəfdən xarici valyutaya olan tələb qarşılanaq və təklif ilə tələb arasında balans bərpa ediləcək. Nəticədə bu zaman Mərkəzi Bank artıq daha az itkilər ilə liberal valyuta rejiminə keçə bilər. Düşünürəm ki, yalnız bu yolu seçərək manatı xilas etmək olar".

□ RÖYA

Sentyabrın 2-də 1 sayılı Bakı İnzibati-İqtisad Məhkəməsində "ANS ÇM Yayım və Media" Şirkətinin Milli Televiziya və Radio Şurasına (MTRŞ) qarşı şikayətinə baxılıb.

APA-nın xəbərinə görə, hakim Elçin Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə "ANS ÇM Yayım və Media" Şirkətinin vəkili Rafiq Mustafayev bildirib ki, MTRŞ-in qərarları nəticəsində şirkətə külli miqdarda maddi ziyan dəyib və işçilərə maaş vermək mümkün olmayıb.

Vəkil əlavə edib ki, maddi ziyanın həcmi hər gün artır: "Buna görə də biz sizə müraciət edirik ki, radionun fəaliyyətinin dərhal bərpa edilməsi haqda cavabdehin üzərinə vəzifə qoyasınız".

MTRŞ-nin nümayəndəsi Toğrul Məmmədov vəsatətin əsassız olduğunu və təmin edilməməsinə istəyib.

Hakim vəsatətə növbəti mərhələdə baxılacağını deyib.

ANS-in vəkili ANS Şirkətlər Qrupunun 3-cü tərəf kimi işə cəlb olunması barədə vəsatət qaldırıb. Məhkəmə bu vəsatəti təmin etməyib.

Vəkil Rafiq Mustafayev hakimə vəsatətləri təmin etmədiyini üçün etiraz edib və eti-

ANS-in

məhkəməsi oldu

raz məktubunun hazırlanması üçün məhkəmədən vaxt istəyib.

Fasilə elan edilib. Fasilədən sonra hakim qərarla tanış olmaq üçün ANS-ə vaxt verib. Məhkəmə prosesi sentyabrın 6-da davam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, MTRŞ-nin 18 iyulda keçirilmiş iclasında "Televiziya və radio yayımı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 23.2.8-ci maddəsinin tələbinə uyğun olaraq "ANS ÇM Yayım və Media" Şirkətinə 25 oktyabr 2013-cü il tarixdə verilmiş TR 100 sayılı xüsusi razılığın (lisenziyanın) qüv-

vəsinə xitam verilməsi barədə qərar qəbul edilib. Yayım zamanı bir neçə dəfə qanunvericiliyin tələblərinin pozulması halları əsas götürülərək ANS ÇM radiosunun xüsusi razılığı (lisenziya) ləğv olunub.

"ANS ÇM Yayım və Media" Şirkəti dəymiş maddi və mənəvi ziyana görə MTRŞ-dan 1 milyon manat təzminat tələb edir.

Əli Kərimlinin köməkçisi həbsdə qaldı

Mövsüm Səmədovun isə aclıq aksiyasına Penitensiar Xidmətdən reaksiya

Sentyabrın 2-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsində AXCP sədri Əli Kərimlinin köməkçisi "Azadlıq" qəzetinin yayım direktoru, Faiq Əmirlinin şikayətinə baxılıb. Qapalı keçirilən məhkəmə iclasına Faiq Əmirlinin özünü də gətiriblər. O, məhkəmədə çıxışında ittihamın absurd olduğunu, Fətullah Gülen şəbəkəsilə heç bir əlaqəsi olmadığını bildirib.

Faiq Əmirli

Həsən Əhmədovun sədrlik etdiyi məhkəmə heyəti apelyasiya şikayətini təmin etməyib.

F.Əmirlinin vəkili Aqil Layıqov "Azadlıq" a açıqlamasında bildirib ki, bu qərar onlar üçün gözlənilməz olmayıb: "Bizim onsuz da apelyasiya məhkəməsindən ədalətli, obyektiv qərar çıxarılması ilə bağlı gözləntimiz yox idi. Sadəcə, Avropa Məhkəməsinə müraciət etmək üçün bu instansiyaya keçmək tələb olunur. Gözlədiyimiz kimi də oldu".

Vəkil əlavə edib ki, qərarı alandan sonra F.Əmirli barəsində həbs qərarından Avropa Məhkəməsinə şikayət göndərəcəklər.

REAL sədri İlqar Məmmədovun ailəsi sentyabrın 2-də onunla görüşüb. Görüş barədə REAL sədrinin heyət yoldaşı Vəfa Məmmədova "Yeni Müsavat" a bunları deyib: "Vəziyyəti yaxşı idi. Elə bir problem yoxdur. Ali Məhkəmədə keçiriləcək prosesin hələ də günü məlum deyil".

Qeyd edək ki, Qobustan həbsxanasında cəza çəkən Azərbaycan İslam Partiyasının sədri Mövsüm Səmədov avqustun 29-dan müddətsiz aclıq aksiyasına başlayıb. M.Səmədov aksiya keçirməsinə səbəb kimi bu ayın 26-da keçiriləcək referendumla etirazını göstərib.

Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidmətinin mətbuat katibi Mehman Sadıqov AİP liderinin aclıq aksiyası keçirməsi ilə bağlı bunları dedi: "Qanunvericiliyə görə, məhbus aksiya barədə həbsxana rəhbərliyinə müraciət etməlidir. Müraciətdə aksiyanın səbəbi göstərilməlidir. Əgər o həbsxana rəhbərliyinə müraciət edibsə, qanunvericiliyə uyğun şəkildə rəhbərlik addımlarını atacaq".

Azadlığa çıxmasına 10 ay qalmış, iyun ayında verilən Amnistiya Aktına düşən Müsavat başqanının müavini Fə-rəc Kərimli məlum olmayan səbəblərdən azad edilmir. Saxlanıldığı 14 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində amnistiyanın icrası davam etsə də, bu, vicdan məhbusuna şamil olunmur. Başqan müavinin atası Raqif Kərimli son durumla bağlı bunları dedi: "Elə bir yenilik yoxdur. Azadlığa çıxmasını gözləyirik, amma amnistiya düşdüyü deyilsə də azad olunmur. Təsəvvür edin ki, azadlığa çıxmalarına 1 il 3 və ya 4 ay qalanlar artıq amnistiya qərarı ilə azad olunublar. Amma Fə-rəcın 10 ayı qalıb, azadlığa buraxmırlar. Özü də sentyabrın 2-də zəng etmişdi. Dedi ki, amnistiya ilə tez-tez məhbuslar azad edilir, amma cəza müddəti azad edilənlərin müddətindən az qalsa da, buna qərar şamil olunmur. Yəni də amnistiyanın icra müddəti bitənə qədər gözləməyə məcburuq".

□ Cavansir ABBASLI

Qürbətdə qocalan sabiq nazirimizi azərbaycanlılardan küsdürən səbəb

Tofiq Qasimovun son fotosu maraqlı açıqlamalara səbəb oldu; **Xəyyam Qəhrəmanlı:**

"O, azərbaycanlılarla da çox ünsiyyət saxlamır"

Mirmahmud Mirəlioğlu: "Tofiq bəyin mənzilində otaqların şüşələri yox idi"

Azərbaycanın sabiq xarici işlər naziri, milli azadlıq hərəkatının öncül isimlərindən olan Tofiq Qasimovun sosial şəbəkələrdə yayılan fotosu maraqla qarşılandı. İsveçrənin Lüzern şəhərində siyasi mühacir həyatı yaşayan sabiq nazirin fotosu sosial şəbəkələrin və mətbuatın əsas müzakirə mövzusunə çevrildi.

Diqqəti əsasən T.Qasimovun qocalması çəkdi. 78 yaşlı sabiq XİN rəhbərinin fotosunu onun yaşadığı şəhərdə siyasi mühacir olan müsavətçi Xəyyam Qəhrəmanlı çəkərək facebook səhifəsində paylaşmış və üzərində bu sözləri qeyd edib: "Bəli, Tofiq Qasimovdur! Müstəqil Azərbaycanın qurucularındandır. Hər dərdən rastlaşırıq, arada bir yaxınlaşmış salamlışıram. Dəyərini bilmə-

dik, qürbət eldə bax beləcə qocalır, yaddan çıxır bu dəyərlili insan!".

Bir fotonun tarixçəsi ilə bağlı müəllif X.Qəhrəmanlıdan internet üzərindən fikirlər aldıq. O, qürbətdə qocalan keçmiş nazirimizi tez-tez gördüyünü, lakin ona çox yaxınlaşmadığını söylədi: "Çox az danışan insandır. O vaxtkı hadisələr barədə də çox az danışır. Tofiq bəy azərbay-

canlılarla da çox ünsiyyət saxlamır. Səbəb kimi təxmini bilərəm ki, Tofiq bəy Türkiyədə mühacirətdə olduğu zamanlar bəzi azərbaycanlıların ona çox ziyanı dəyib. Türkiyə hökuməti az qala onu Azərbaycana təhvil vermişdi. Son anda oranı tərk edən Tofiq bəy İsveçrəyə gəlib. Burada dövlət ona hər cür şərait yaradıb. Özünün mənə dedi-yinə görə almanca bir neçə kitabı çıxıb. Təəssüf ki, çox qocalıb, bəzən yaddaş problemi yaşayır. Burada hər kəs ona hörmətlə yanaşır. Amma ünsiyyətdən qaçır. Yaşadı-

ğım şəhərdə olur deyər onunla tez-tez rastlaşırıram. Bir də dil kursuna gedirəm, məktəbin yanında market var, tez-tez ora gəlir. Xanımı və iki övladı ilə birlikdə yaşayır. Üz-vü olduğu Müsavat Partiyası ilə mən bilən heç bir əlaqəsi yoxdur. Amma Müsavatı çox sevir. Azərbaycan mətbuatını da izləmir. Siyasi proseslərlə də maraqlanmır".

Qeyd edək ki, qürbətdəki sabiq mühacir nazirimizin son fotosundan sonra ölkənin müxalifət düşərgəsinin onunla əlaqə qurmaması, iqtidarın ona qarşı sert mövqeyi, biganə münasibəti yenidən gündəmə gəlib və bu hallar ciddi şəkildə qınanır.

T.Qasimovla bir vaxtlar yaxın əlaqələri olan KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu T.Qasimovun kifayət qədər tanınmış, dövlətə və xalqına xidmət edən bir şəxs olduğunu söylədi: "Millət vəkili kimi özünəməxsus, qeyri-adi bir deputat olub. Qeyri-adi ona görə deyirəm ki, ona edilən müraciətlə bağlı deyirdi ki, mən qanun yaradıcılığı ilə məşğulam. Qanun yaradıcılığı ilə məşğul olan millət vəkili kimi, müstəqillik haqqında Konstitusiyaya Aktının müəlliflərindən biri olduğu hər kəsin yaddaşındadır. Əvvəllər bütün dünya üzrə belə bir qanun var idi; dövlət qurumlarında işləyən, dövləti təmsil edən şəxslərə xaricdə yaşamalarına az icazə verilirdi. Dövlət tərəfindən onların müavinətləri ödənilir, ehtiyacları qarşılanırdı, ona görə də onlar kənara getmirdilər. Dünyanın

heç yerində də belə şeylər olmurdu. Təəssüflər olsun ki, Azərbaycanda belə hallar var. Ondən uzun müddətdir xəbərimiz yoxdur. Onunla münasibətlərimiz olub. Tofiq bəylə bağlı maraqlı bir fakt deyim. Onun yaşadığı mənzil Bəziləri onu ittiham edirdilər ki, evini Milli Məclisin yanında tikdirib. Biz onun evinə getməli olduq. Bəlli oldu ki, Tofiq bəyin mənzilində otaqların şüşələri yoxdur. Bir dostumla şüşə zavodundan şüşə alıb, onun qapılarını, pəncərələrini düzəldtik. Hətta zarafat etdik ki, evini Milli Məclisin yanında tikdirəndə şüşələri niyə nəzərə almamışdın. Amma çoxdan-

dır artıq əlaqəmiz yoxdur. Ona cansağlığı arzulayıram. Hər kəs yaşlaşır, eləcə də Tofiq bəy. Kaş ki, vətəndə olardı. Azərbaycan insanının indiki və bütün zamanlarda hər birinə böyük ehtiyac var".

Xatırladaq ki, T.Qasimov 1992-ci ildə xarici işlər naziri təyin olunmuş, 1993-cü ilin aprelinə qədər bu vəzifədə işləmişdi. 1995-ci ilin "OMON" hadisələri zamanı həbsdən çıxandan sonra ölkəni tərk edərək, bir müddət Türkiyə universitetlərində dərslər deyib. Sonralar oradan İsveçə gedən Qasimov bu günə qədər orada ömür sürür.

□ Cavansir ABBASLI

Azərbaycanın daxili işlər naziri, general-polkovnik Ramil Usubovun Ankaraya səfəri başa çatdı da mövzuya medianın diqqəti hələ də qahr. Qeyd edək ki, Ramil Usubov türkiyəli həmkarı ilə görüşüb. Bu görüşdə nazir bildirdi ki, FETÖ ilə mübarizədə Azərbaycan Türkiyənin yanındadır.

Ramil Usubov birgə mətbuat konfransında bəyan edib ki, FETÖ-nün Azərbaycanda təşkilatlanmasına qarşı bundan sonra da lazımı addımlar atılacaq. Bunun qarşılığında Əfqan Ala deyib ki, Türkiyə ilə Azərbaycan qarşılıqlı dövrədə məlumat və kəşfiyyat bilgilərinin mübadiləsi, görülməli tədbirlər məsələsində tam iş, fikir birliyində olacaq.

Azərbaycanın daxili işlər nazirinin səfərini və bu səfərdən sonra gözləntiləri "Yeni Müsavat"a şərh edən deputat Zahid Oruc isə bildirdi ki, nazirin Türkiyəyə səfəri Azərbaycanın təhlükəsizliyi üçün də çox əhəmiyyətli idi.

Z.Oruc eyni zamanda diqqəti başqa bir mühüm məqama da cəlb edib. O deyib ki, təhsil məkanında uğur qazanan və yaxud bu sistemdən keçənlərin hamısını gülcü elan etmədən Azərbaycan bu məsələdə öz təhlükəsizlik maraqlarını düzgün müəyyənləşdirməyi bacarmalıdır: "Ramil Usubov dərin dövlət adamıdır, ölkə rəhbərinə sədaqətli və prinsipaldır, heç kəsə qarşı süni şəkildə ittihamlara yol verilməz, eyni zamanda gülcü olduğu sübuta yetirilən heç kəsə də güzəşt edilməz".

Ekspertlər isə bildirir ki, hakimiyyətə yaxın deputatın bu açıqlaması çox mühümdür. Rəylərə görə, iqtidar tərəfindən gerçəklik düzgün qiymətləndirilərək ölkədə süni gərginlik yaratmaq cəhdlərinin qarşısı alına bilər. Həmçinin hakimiyyətin resurslarından yararlanıb kimlərsə yaldan gülcü ovuna çıxıb, dövlətin gücünü əsas hədəfdən yayındıra bilməz. Bu da indiki hassas məqamda ölkəyə çox lazımdır.

Mövzunu "Yeni Müsavat"a şərh edən ADP sədri Sərdar Cəlalov bildirdi ki, FETÖ problemi həqiqətən Azərbaycanın təhlükəsizliyi baxımından aradan qaldırılmalıdır: "Fətullah Gülen dünya masonluğunun tərkib hissələrindən biridir. İslam və türk dünyasının masonluq qanadının aparıcı simalarındandır. Masonluğun əsas elementlərindən biri odur ki, onlar nə din, nə millət, nə dövlət, nə sərhəd tanıyır. Fətullah Gülen hərəkatının Türkiyədən sonra ən çox fəaliyyət göstərtdiyi ölkələrdən biri Azərbaycandır. Bu onu göstərir ki, gülcülərin ən çox yerləşdiyi ölkələrdən biri də Azərbaycandır. Bu hərəkatın iş prinsiplərini izləyəndə görürük ki, onun gücü cəmiyyətdən çox hakimiyyət daxilində ifadə olunur. Masonlar da hakimiyyət vasitəsilə öz məqsədlərinə çatmaq üçün həmişə hakimiyyətdə təmsilçilik qazanırlar. Azərbaycanda gülcülər, masonlar hakimiyyət daxilində, müxalifətdə, QHT sektorunda bu və ya başqa şəkildə kök salıb. Bu cür qüvvələrin böyük əksəriyyəti müxtəlif hakimiyyət strukturlarıdır. Belə bir vəziyyətdə Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanlarının Türkiyənin hüquq-mühafizə orqanları ilə məlumat mübadiləsi və əməkdaşlıq şəraitində işləməsi Azərbaycanın təhlükəsizliyi baxımından vacibdir. Gələcəkdə hakimiyyət strukturlarında, Milli Məclisdə, YAP-da olan gülcülər həbs olunacaqsa, bunu iqtidardaxili çəkişmə kimi qəbul edə bilmərik. Amma o da mümkündür ki, kimlərsə yaranmış şəraitdən öz rəqiblərini sıradan çıxarmaq üçün istifadə etməyə çalışsın. Bax, hüquq-mühafizə orqanla-

"Fətullah Gülen masondur"

Sərdar Cəlalov: "Hakimiyyət strukturlarında, Milli Məclisdə, YAP-da olan gülcülər həbs olunacaqsa..."

"Yol vermək olmaz ki, əslində FETÖ-çü olanlar izi azdırmaq üçün FETÖ ilə heç bir əlaqəsi olmayanları hədəfə alıb onların həbs edilməsinə nail olsunlar"

rı belə məsələlərdə diqqətli olmalıdır ki, günahı olmayanların FETÖ-çü damğası ilə sıradan çıxarılması halları yaşanmasın".

S.Cəlalov deyib ki, o, Fətullah Gülenin kitablarını axtarır ki, oxusun, orada nələr yazıldığını öyrənsin: "Mən Gülenin kitabını oxusam o deməkdir ki, FETÖ-çüyəm, Hitlerin "Mayn-

tullah Gülenin hansı kitabını oxuyubsa, buna görə onun həbsi düzgün deyil. Faiq Əmirli-nin FETÖ-çü olduğunu, ora xidmət etdiyini sübuta yetirən dəlillər yoxdursa, o, həbs edilməməlidir".

Partiya sədrinin sözlərinə görə, Gülen məktəblərində oxumayan heç kəs Gülen hərəkatında deyil. Gülen hərəkatının əsas qayəsi beynlərin yuyulmasından ibarətdir ki, o da məhz Gülen məktəblərində həyata keçirilib: "O məktəbdən keçməyən kimse Gülen hərəkatına daxil edilmir. Bir adamın Gülcü olduğunu bilmək istəyirsinizsə, öncə baxın görün orta təhsili, ali təhsili harada alıb, vəzifə pillələrinə, deputatlığa hansı sürətlə yüksəlib.

Azərbaycanda "nurçu evləri" deyilən evlər var. Şübhəsiz ki, DİN və digər orqanlar bu cür evlərin harda olduğunu bilirlər. DİN-də və digər təhlükəsizlik orqanlarında şübhəsiz ki, ciddi faktlara əsaslanan informasiyalar və siyahılar var. Çalışmaq lazımdır o siyahılara FETÖ ilə əlaqəsi olmayan adamlar daxil edilməsin. Azərbaycanda Gülen məktəblərini oxuyan adam-

ların hamısı o hərəkatın təsiri altında olan insanlardır. Onların bəziləri konkret olaraq Hərəkatın üzvüdür, bəziləri isə ikinci dərəcəli planda yer alırlar, onlardan lazım olanda kütləvi səhnələrdə istifadə edilir. Onu da deyim ki, Gülen məktəblərini oxuyan hər kəsi həbs eləmək düzgün deyil. O adamları həbs etmək, qanunla cəzalandırmaq lazımdır ki, onun FETÖ-çü olduğu faktlarla sübuta yetirilsin. Qəzetlərdə bu mövzuda çıxan məlumatlara hüquq-mühafizə orqanları barmaqarası baxmamalıdır, ciddi araşdırmalar aparılmalıdır".

S.Cəlalov vurğulayıb ki, Azərbaycanın daxili işlər nazirinə Türkiyədəki həmkarı tərəfindən əsasən Türkiyədə həyata keçirilməsinə cəhd edilən darbenin Azərbaycandan kimlər tərəfindən dəstəklənməsi ilə bağlı dosye verilməlidir: "Dosyede kimlərin həmin darbeyə maddi, mənəvi, siyasi, hüquqi dəstək verdiyi və verə biləcəyi, o plana daxil olduğu və ya daxil ola biləcəyi əksini tapa bilər. Belə bir dosye verilibsə, dövlətin təhlükəsizliyi baxımından əhəmiyyətə malikdir və yaqin ki, müvafiq tədbirlər görülməli".

"Ergenekon" və "Balyoz" əməliyyatlarını keçirənlərin FETÖ-çü olduğu, həmin əməliyyatların vətənpərvər insanlara, Atatürklülərə, əslində dövlətə qarşı keçirildiyi indi sübuta yetirildi. Bu gün Azərbaycanda yol vermək olmaz ki, əslində FETÖ-çü olanlar izi azdırmaq üçün FETÖ ilə heç bir əlaqəsi olmayanları hədəfə alıb onların həbs edilməsinə nail olsunlar. Bu baxımdan ölkənin daxili işlər nazirinin prosesə çox ciddi yanaşması zəruridir".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Xalq müxalifətin çağırışlarına niyə qoşulmur?

Son illər ictimaiyyətdə müxalifət addımlarına biganəlik müşahidə olunur. Bunu sosial şəbəkələrdən, həmçinin mediada müxalifətlə bağlı olan xəbərlərin oxunma sayından da görmək mümkündür. Belə ki, insanlar müxalifət camiasının ən öndə olan liderinin belə açıqlamalarına bir o qədər də maraq göstərmir, müxalifətin hər hansı bir fəaliyyəti, mitinqlə bağlı xəbərlərə çox zəif reaksiya verirlər.

Bunun səbəbləri barədə "Yeni Müsavat"a danışan KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu bildirdi ki, burada bir sıra nüanslar var: "İndiki şərait də nəzərə alınmaq lazımdır. Lakin bir də baxarıq ki, gözlənilməz halda başqa məsələlər oldu. Hər halda indi yay istirahəti başa çatmaqdadır. Tələbələr bir qədər sonra dərslərə başlayacaqlar. Bunların hamısının bu və ya digər dərəcədə məsələyə təsirləri var. Bunlar müxalifətin fəaliyyətində çox əhəmiyyət kəsb edən hallardır".

Ağ Partiyanın lideri Tural Abbaslı isə bildirdi ki, bir neçə ildir ictimaiyyətdə müxalifətə diqqət azalıb: "Hətta müğənnilərin, digər sahələrdə məşhur olan insanların, qonşu dövlətlərin belə

sənətkarlarının şəxsi həyatları insanları daha çox maraqlandırır, nəinki daxilə baş verən həyatı əhəmiyyət daşıyan siyasi hadisələr. Bu, əslində uzun illərdən bəri müxalifətin fəaliyyətinin nəticəsizliyinin bir simptomudur. Çünki müxalifət artıq uzun illərdən bəri, nəticəsiz mübarizə aparır. Söhbət təkcə qalibiyyətdən, hakimiyyətə gəlməkdən getmir. Müxalifətin 1993-cü ildə təhvil verdiyi mövqələrdə belə dayanma bilməməsi, həmin ildən etibarən yalnız geri gəlməsi insanları artıq bezdirib. Bu məğlubiyyəti təmsil edən insanlar da həmçinin dəyişməyiblər. 20 ildir müxalifət adına eyni simalar, eyni adlar iddia edirlər. Mübarizə məsələləri, yanaşmalarında, xalq

Tural Abbaslı: "Bu, əslində uzun illərdən bəri müxalifətin fəaliyyətinin nəticəsizliyinin bir simptomudur"

verdikləri mesajlarda heç bir dəyişiklik olmur. Xalq təbii ki, bu proseslərə artıq inanmır. İllərdən insanlara "bu mitinq gələn və hər şey dəyişəcək" deyərək onları dəvət edirik. İnsanlar gəlirlər, ancaq dəyişən heç nə olmur. Nəticədə onlar mitinqə gəlmirlər və növbəti dəfələrdə mitinqlə bağlı xəbəri də ciddiylə almırlar.

Fəzail Ağamalı: "İstənilən bir çağırışın sosial sifarişi varsa, onun reallaşmasında heç bir problem olmur"

Təsadüfi deyil ki, hətta bu yaxınlarda "oğru dünyası" dediyimiz aləmin təmsilçisi Rövşən Cənabəyev vətəni haqqında informasiyalar rekord həddə oxundu, nəinki, referendumla bağlı məlumatlar".

T.Abbaslı bildirib ki, bu məsələdə dolayısı ilə günahı müxalifətin özündə görür:

"Təbii ki, burada hakimiyyətin müxalifəti uzun illərdən dar bir məkanda fəaliyyət göstərməyə məhkum etməsi faktoru da var. Ancaq 21-ci əsrdə sosial şəbəkələrin, fəaliyyət göstərdiyi texnologiyaların inkişaf dövründə hakimiyyət bizim təbliğat və təşviqatımızı daraldır deyərək şikayətlənərkən bəhanə deyil. Bu gün dünyada zülm mərkəzi kimi sayılan İŞİD terror qruplaşması belə texnologiyaya vasitəsi ilə istədiyi təbliğatı qura bilir. Ancaq bizim müxalifət təəssüf ki, bu texniki nailiyyətlərdən istifadə edib, xalqı öz arxası ilə apara bilmir. Bunun da səbəbi qeyd etdiyim kimi dəyişməzlikdir. Dəyişiklik baş vermədikcə, insanlar yeni simalar, adlar və mesajlar görməyincə müxalifətə münasibət elə bu cür də olacaq. Bu da təbii ki, hakimiyyətə sərf edir. Odur ki, günah müxalifətdədir və problem onların dəyişməməsi istəməməsi arzulanır. İnanmıram ki, insanlar öz talelərinə qarşı biganə olsunlar. Ən azından devalvasiyadan sonra insanlar anladılar ki, siyasət onların həyatlarına birbaşa təsir edir".

AVP sədri, deputat Fəzail Ağamalı isə bildirdi ki, hazırda mitinqlə bağlı sosial sifariş yoxdur: "Hər bir çağırış sosial sifarişə söykənməlidir. İstənilən bir çağırışın sosial sifarişi varsa, onun reallaşmasında heç bir problem olmur. Milli Şura və onun arxasında dayanan

AXCP-nin Azərbaycanda sosial dayağı yoxdur. AXCP faktiki olaraq Bakıda bir ofis partiyasına çevrilib. Edilən çağırışlar heç bir reallığı əks etdirmir və buna görə də nəticə verməyəcək. Azərbaycan xalqının mütləq əksəriyyəti ölkə prezidentinin həyata keçirmiş olduğu siyasəti dəstəkləyir. Həm də bu siyasət Azərbaycan xalqının sosial sifarişini özündə ehtiva edir. Xalqın dünyaya vasitəsi ilə istədiyi təbliğatı qura bilir. Ancaq bizim müxalifət təəssüf ki, bu texniki nailiyyətlərdən istifadə edib, xalqı öz arxası ilə apara bilmir. Bunun da səbəbi qeyd etdiyim kimi dəyişməzlikdir. Dəyişiklik baş vermədikcə, insanlar yeni simalar, adlar və mesajlar görməyincə müxalifətə münasibət elə bu cür də olacaq. Bu da təbii ki, alternativə yer olmur. Nəticədə müxalifətdə olan partiyalar bir növ tərk-silah olunur. Ölkənin təxminən 10-15 faizi ölkə prezidentinin siyasətinə qarşı ola bilər. Yəni sadəcə olaraq, bu siyasətə bəyənəməyə bilirlər. Ancaq onların da əksəriyyəti bu və ya digər siyasi partiyada birləşməyiblər. Belə olan halda bu gün Milli Şuranın yaxud da AXCP-nin mitinqlərlə bağlı çağırışları nəticəsiz qalır. Hətta sosial şəbəkələrdə, ayrı-ayrı yazışmalarda da baxırsan ki, bu cür çağırışlar faktiki olaraq qəbul edilmir. Bu hər şeydən əvvəl ölkə prezidentinin keçirməkdə olduğu daxili və xarici siyasətin məntiqinə söykənir".

□ **Əli RAIS**

Ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq rəisi, general Akif Çovdarov aclığı davam etdirir. Artıq onun keçirdiyi aclıq aksiyasını tərəddüdsüz ölüm açığı adlandırmaq olar. Ədliyyə Nazirliyi Tibb Baş İdarəsi rəsmilərinin generalın səhhətinin normal olması ilə bağlı açıqlamalarına rəğmən, onun vəkili Sadiq Rəsulov müvəkkilinin avqustun 19-dan başladığı aclıq aksiyası səbəbindən ölə biləcəyini istisna etməyib.

A.Çovdarov ona cinayət işinin materialları ilə tanış olmağa şərait yaradılmasını tələb edir, istintaqın hərəkətlərinin qanunsuz olmasına etirazını aclıq keçirməklə bildirir.

Bəs, odioz general həbsdə başladığı aclıq səbəbindən dünyasını dəyişərsə, buna görə kim cavabdeh olacaq?

Vəkili bu suala konkret cavab vermir, deyir ki, bu, ölüm baş verəndən sonra istintaqın müəyyən etməli olduğu məsələdir.

Penitensiar Xidmətin sabiq reisi Məmməd Zeynalov durumu "Yeni Müsavat"a şərh edərkən bildirdi ki, dustaqların saxlanılmasına, sanitariya gigiyeni, qidalanma, həyat və sağlamlıqlarına ümumilikdə dövlətin cavabdeh olduğunu, dövləti müəssisədə təmsil edən şəxslərin sırasında ilk olaraq saxlandığı müəssisə, bu halda təcridxana rəisinin məsuliyyət daşdığını açıqlayıb: "Birbaşa cavabdeh şəxs müəssisə rəhbəridir. Əgər dustaq deyirsə ki, heyatına təhlükə var, mənə öldürə bilərlər, bunla bağlı bəyanat verirsə, dərhal təhlükəsizlik tədbirləri həyata keçirilməlidir. Akif Çovdarovun durumu fərqlidir, o, aclıq keçirir. Onun tələbi haqlıdır. Əgər istintaq materialları ilə tanış olmaq istəyirsə, ona bu şərait yaradılmalıdır. Aclıq təcridxanada ciddi bir haldır və əgər dustağın durumu ağırlaşarsa, onu tibb-sanitar hissəyə yerləşdirə bilərlər. Akif Çovdarov əvvəldən digər xəstəliyi ilə bağlı ora köçürüblər. Buna görə də onun köçürülməsinə lüzum qalmayıb".

A.Çovdarovun vəkili deyir ki, müvəkkilinin aclıq keçirməsi ilə bağlı müvafiq müraciətləri olub, amma Ədliyyə Nazirliyi Tibb Baş

General Çovdarovun

ölüm açığı davam edir

Zorla yedizdirilməyəcəksə, öləcək...

Məmməd Zeynalov: "Xüsusi alət var, 2 nəfər aclıq edən dustağın əlini tutur, 3-cü şəxs isə..."

İdarəsi rəsmilərinin dediklərindən belə anlaşılır ki, generalın aclıq aksiyası qeydə alınmayıb. Bu halda rəsmi olaraq A.Çovdarovun aclıq keçirdiyi hesab edilmir və müvafiq olaraq onun durumu keçirdiyi faktiki aclıq aksiyası üzündən kəskinləşsə, ona Cəzaların İcrası Məcəlləsinə uyğun olaraq məcburi qidalanma proseduru tətbiq edilməyəcək.

Yeni bu gedişlə A.Çovdarovun aclıqdan ölməsi labüddür. Əgər onu zorla yedizdirilməyəcəksə, öləcək...

M.Zeynalov deyir ki, Akif Çovdarovun sağlq durumuna Bakı İstintaq Təcridxanasının baş həkimi cavabdehlik daşır: "Aclığı qeydiyyata almaya bilməzlər. Almasalar belə, onun vəziyyəti bu və ya digər xəstəlik üzündən ağırlaşarsa, cavabdeh oradakı həkimlərdir. Məcburi qidalanma proseduru var, ondan istifadə etməlidirlər. Adətən bu proseduru "KQB"də tətbiq edirlər. Akif Çovdarov belə şeyləri yaxşı bilir. Xüsusi alət var, iki nəfər aclıq edən dustağın əlini tutur və 3-cü şəxs xüsusi aləti dus-

Pul içində üzən "Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi"nin sabiq sədr müavininin seyfini necə oğurlayıblar?

Mübariz Mədətov oğurluqda şübhəli bilinənlərin məhkəməsinə məcburi gətiriləcək

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti sədrinin sabiq müavini Mübariz Mədətovun mənzilindən içərisində külli miqdarda pul olan seyfi oğurlamaqda təqsirləndirilən Bakı şəhər sakini, 1986-cı il təvəllüdü Ruslan Nabatov və Sabirabad rayon sakini, 1979-cu il təvəllüdü Ramil Bağirovun cinayət işi üzrə məhkəmə istintaqı başlanıb.

Prosesə hakim Səbuhi Hüseyinov sədrlik edir.

İttihama görə, Ruslan Nabatov tanışı Ramil Bağirovla birlikdə 17 may 2016-cı ildə gecə saatlarında Mübariz Mədətova məxsus Bakı şəhəri, Zirə qəsəbəsi, dəniz sahilində yerləşən bağ evindən içərisində 40 min evro və 10 min dollar olan dəmir seyfi talamaqla zərərçəkmiş külli miqdarda ziyan vurublar. (virtualaz.org). Mübariz Mədətov "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti sədrinin müavini vəzifəsində çalışarkən ölkə başçısının göstərişi ilə işdən çıxarılıb. Buna səbəb isə M.Mədətovun oğlu Xalid Mədətovun idarə etdiyi "Mercedes Galendewagen" markalı avtomobillə Zığ şossesində böyük sürətlə hərəkətdə

olarkən Binə qəsəbəsi yaxınlığında içərisində xalq artisti Ağasəlim Abdullayevin ailəsinin olduğu "Jiquli"ni vurub. Nəticədə ailənin 2 üzvü həlak olub, qalanları yaralanıb. Bu hadisə geniş rezonans doğurub və prezident İlham Əliyev Mübariz Mədətovu vəzifəsindən azad edib. Oğlu isə hazırda həbsxanadadır.

Bəs bu başibəlalı keçmiş məmurun bağından həmin soyğunçuluq hadisəsi necə baş verib? İstintaq materiallarına əsasən zərərçəkmişin dəniz sahilində ərazisi 5 hektar olan həyat evində, yaxud malikanəsində təmir işləri aparıldığından orada çoxsaylı fəhlələr işləyib. Evin açarı isə keçmiş məmurun tanıyıb etibar etdiyi Anar Zabirovda olub. A.Zabirov orada işləməklə yanaşı, həm də fəhlələrə nəza-

Mübariz Mədətov

rət edib.

A.Zabirovun uşaqlıq dostu, taksi sürücüsü işləyən Ruslan Nabatov onun M.Mədətova məxsus bağ evində işləməsindən xəbərdar imiş. Bir neçə dəfə Anarla birlikdə həmin ünvana da gəlib, ustalara köməklik edib. Sonuncu dəfə keçmiş məmurun bağ evinə təşrif buyuran Rusla-

nın diqqətini yataq otağındakı dəmir seyfi cəlb edib. Seyfin içərisində pul olacağını təxmin edən Ruslan onu necə ələ keçirmək üçün özlüyündə plan cızıb, götür-qoy edib, həyətə giriş-çixış qapılarını diqqətlə nəzərdən keçirib.

Ruslan cızdığı oğurluq planı barədə tanışı, əvvəllər narkotik

tağın ağzına yerləşdirməklə yeməyi boğazına tökür. Çox vaxt dövlətə xəyanət etmiş şəxslər ölüm açığına başlayırlar. Onların inanmıram ki, Akif Çovdarov ona belə bir prosedurun tətbiq edilməsinə imkan verər. Çox vaxt dustaqlar belə prosedurun tətbiq edilməyini biləndən sonra özləri yeməyə başlayırlar".

Sabiq rəis deyir ki, bundan başqa aclıq keçirən dustaqların xüsusi iynələr vasitəsi ilə sağlamlıq durumlarına ziyan vurmalarının qarşısı alınır: "Aclıq edən dustağın əl-qolunu tutub ona bədəni gücləndirən iynələr vururlar və yemək yeməsini tələb edirlər. Yeni ciddi bir problem deyil, Akif Çov-

darova məcburi yedizdirilmə proseduru tətbiq ediləcək. Onun həyatına cavabdeh həkimlərdir".

M.Zeynalov "aclıq səbəbindən dustağın öləcəyi təqdirdə cavabdeh şəxs kim olacaq" sualına belə cavab verdi: "Adətən, dövləti cinayətlər etmiş şəxslər özlərini öldürürlər. Bu halda cavabdeh heç kim hesab edilmir. Və ya şəxs özüni asır. Bu halda da kimə məsuliyyət daşmır. Aclıq məsələsində cavabdeh həkimlərdir. Türmə reisi kimə məcburi yemək yedizdirən deyil ki..."

Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl Akif Çovdarov və digərlərinin cinayət işi üzrə ibtidi istintaq yekunlaşıb. Hazırda təqsirləndirilən şəxslər və vəkilləri cinayət işinin materialları ilə tanış olurlar. Tanışolma mərhələsi başa çatandan sonra iş baxılmaq üçün məhkəməyə göndəriləcək. Akif Çovdarov Cinayət Məcəlləsinin 308.2 (Vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə), 308.1-ci (Məcəllənin bu maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş əməllər ağır nəticələrə səbəb olduqda və ya seçkinin (referendumun) nəticələrinə təsir məqsədilə törədildikdə), 311.3.1 (Rüşvət alma (passiv rüşvətxorluq), qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs və ya müəşəkkil dəstə tərəfindən), 311.3.2 (Rüşvət alma (passiv rüşvətxorluq) təkrar törədildikdə), 311.3.3 (Rüşvət alma (passiv rüşvətxorluq) külli miqdarda törədildikdə), 311.3.4 (Rüşvət alma (passiv rüşvətxorluq) hədə-qorxu tətbiq olunmaqla törədildikdə), 145.3-cü (Qanunsuz azadlıqdan məhrum etmə, iki və ya daha çox şəxsə qarşı törədildikdə; təqsirkar şəxs üçün aşkar surətdə hamilə vəziyyətində olan qadına qarşı törədildikdə; yetkinlik yaşına çatmayan şəxs barəsində törədildikdə; bir qrup şəxs, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, müəşəkkil dəstə və ya cinayətkar birlik (cinayətkar təşkilat) tərəfindən törədildikdə; zərərçəkmiş şəxsin həyatı və ya sağlamlığı üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə törədildikdə; silahdan, yaxud silah kimi istifadə edilən əşyalardan istifadə etməklə törədildikdə, bu əməllər ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə və ya digər ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddələri ilə ittiham olunur.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Ətrafdakı zibilliyin yanında seyfi maşından düşürüblər, demirlər sındırıblar. İçərisindəki pulları saymadan ciblərinə doldurublar. Maşını Ruslanın yaşadığı küçəyə sürərək orada pulları aralarında bölüşdürüblər. Hadisə barədə heç kimə heç nə deməyiblər. Əldə etdikləri pulla borclarını qaytarıblar, şəxsi tələbatlarına xərcləyiblər. Ruslan pulun bir qisminə "Priora" markalı maşın kreditə götürüb, bir qismini topazda uduzub.

Baş vermiş oğurluq faktı ilə bağlı cinayət işi açılıb. Keçirilən əməliyyat istintaq tədbirləri nəticəsində hadisəni törətməkdə şübhəli bilinən Ruslan Nabatov və Ramil Bağirov saxlanılıb. Onların hər ikisinə Cinayət Məcəlləsinin 177-ci (oğurluq) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb. Xəzər rayon Məhkəməsinin qərarı ilə barələrində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Sözgedən cinayət işi üzrə istintaq yekunlaşıb. Cinayət işi üzrə materiallar Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib. Təqsirləndirilən şəxslər məhkəmədə dindiriliblər. Zərərçəkmiş M.Mədətov məhkəmə prosesinə gəlmədiyinə görə proses təxirə salınıb. Məhkəmə M.Mədətov barəsində məcburi gətirilmə ilə bağlı qərar qəbul edilib. Məhkəmə prosesi sentyabrın 6-a təyin edilib.

Ürkən və ürkütməyə çalışan işğalçı - aprelin daha bir dərəsi

İrəvanın müharibə xofu, müstəqillik fiaskosu - Sərkisyan Qarabağa son dəfə gəlib...

Ermənistan 25 ildə nəinki separatçı qurumu dünyaya tanıda bilmədi, üstəlik, öz müstəqilliyini də de-fakto itirdi; Xankəndindəki "İldönümün" ilk dəfə sönük keçirilməsinin əsas motivi - müharibə təlaşı, yaxınlıqdakı Azərbaycan Ordusunun zəhmi...

Sentyabrın 2-də Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin öz saxta müstəqilliyini elan etməsinin 25-ci ildönümü idi. Maraqlıdır ki, ildönüm mərasimi bu dəfə təmtəraqsız, dar çərçivədə və xaricdən erməni lobbisinin pulu hesabına kirayələnmiş bəzi "ali qonaqlar"ın iştirakı ilə keçirilib.

Bunun bir səbəbi Azərbaycan tərəfinin beynəlxalq səviyyədə tədbirə qarşı apardığı uğurlu ön diplomatik hazırlıq işidir, başqa səbəb əlbəttə ki, düşmən ölkənin hakimiyyəti də daxil, siyasi-ictimai kəsimində aprel fiaskosundan sonra hökm sürən ruh düşkünlüyü, bədbin ovqat, daha dəqiqi, yeni müharibə xofudur.

***

Erməni mənbələrinin yazdığına görə, "yubiley" törəninin zəif keçirilməsi bilavasitə rəsmi İrəvanın iradəsi ilə olub. Məsələn, "Qraparak" qəzeti qeyd edir ki, tədbiri ehtiyatlı formada keçirmək qərarı "apreldeki 4 günlük müharibə və yüz erməni hərbiçisinin ölümü" (əslində itkilər iki dəfə çoxdur - red.) ilə bağlıdır. "Əgər öncəki illər bayram tədbirlərində Xankəndində Ermənistandan hakimiyyətini təmsil edən böyük nümayəndə heyəti iştirak edərsə, bu dəfə belə qərara alınıb ki, yalnız parlament fraksiyalarının rəhbərləri və ənənəvi olaraq prezident Serj Sərkisyan ora getsin".

Elə də olub. İşğal altındakı Dağlıq Qarabağ bölgəsinə bu dəfə nə Ermənistan parlamentinin spikeri, nə də ölkənin baş naziri gedib. Yalnız Serj Sərkisyan yollanıb. Bu, ən əvvəl Azərbaycanın mənavi qələbəsidir ki, düşmən on illərdir özününkü saydığı, guya "azad etdiyi" ərazilərdə ciddi şəkildə təlaşlanmağa, həmin ərazilərin ona məxsus olmadığını nəhayət, dərk etməyə başlayıb; nə vaxtsa üstündə durduğu torpaqların sahibinin gələcəyini anlamağa başlayıb. Qiymətli irəliləyişdir.

O ki qaldı Xocalı canisi Serj Sərkisyanın öz ənənəsini pozmayıb Xankəndinə gəlməsinə, bunun da izahı yox deyil - məqsəd apreldən sonra səksəkə içində yaşayan separatçı rejimin rəhbərliyi və təbəələrinə moral (ruh) vermək, onların ovqatını qaldırmaqdır. Hərgah, bu dəqiqə Sərkisyanın özünə də ürək-dirək verən, "qorxma" deyən lazımdır.

Yeni məşhur deyimi bir azca dəyişsək, işğalçı tərəf həm qorxur, həm də guya Azərbaycanı qorxutmağa çalışır. Bu paradoksu apreldəki 4 günlük müharibənin düşmən üçün əsas dərəsi də adlandırmaq olar. Hər necə olmasa, aprele kimi işğalçı yalnız qorxutmağa çalışır, özü və ordusu haqda məğlubedil-

məzlik mifi yaratmağa səy edirdi. Bu mifin necə dağıldığını artıq bütün dünya əyani şəkildə və artıqlaması ilə gördü. Dünya onu da gördü ki, müharibə hələ bitməyib və konfliktin sırf "qalib" İrəvanın şərtləri əsasında həlli mümkün olmayacaq.

***

Paradoks həm də ondadır ki, "Artsax"ın 25 illik müstəqilliyindən dem vurulan illərdə bir əski parçasını onun bayrağı kimi reklam etməyə çalışan Ermənistanın özü indiyədək nə bu saxta qurumu tanımağa, nə də onu özünə rəsmən birləşdirməyə cürət edib. Ermənistan üçün acı gerçək, 25 ilin ağır yekunu həmçinin bundan ibarətdir ki, o, nəinki separatçı qurumun "müstəqilliyini" dünyaya tanıda bilib, üstəlik, öz müstəqilliyini de-fakto itirib - indi Ermənistan çar dönəmindəki kimi, Rusiyanın bir ucqar, həm də səfalət içində olan quberniyası kimi qəbul edilir. İşğalçı üçün miskin bir durum...

Bundan əlavə, 25 ildə Qarabağdakı qondarma rejim heç sülh danışıqlarının müstəqil tərəfi ola bilməyib. İllərdə İrəvan onu məhz bu statusda nizamlama prosesinə dürtməyə çalışsa da, nəticə yoxdur, olmayacaq. Niyə? Çünki hətta ermənipərəst mövqeyi ilə seçilən həmsədr dövlətlər də yaxşı bilir ki, Dağlıq Qarabağ

konfliktini Azərbaycanla uydurma "DQR" arasında, Azərbaycan xalqı ilə bir ovuc Qarabağ erməni arasında olan münasibət deyil, Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiasından doğan qanlı münaqişədir - bölgə üçün bütün ağır nəticələri ilə birgə.

BMT Təhlükəsizlik Şurasının Dağlıq Qarabağa dair məlum qətnamələri, digər mötəbər beynəlxalq təşkilatların analoji qərar və qətnamələri də elə bunu deyir. Bu isə bir daha məsələdə beynəlxalq hüququn hələ ki öz qüvvəsini saxladığını, beynəlxalq hüququn, BMT Nizamnaməsinin Azərbaycana öz ərazilərini son anda hərbi yolu ilə azad

ələmək haqqı verdiyini təsdiq edir.

Erməni tərəfini ən çox narahat edən, təlaşlandırıcı da belə bir sərt reallıqdır ki, Bakı beynəlxalq hüquqa əsaslanaraq istənilən an öz torpaqlarında antiterror əməliyyatı aparmaq hüququna malikdir, hansı ki, bu ilin aprelinde kiçik miqyasda da olsa özünü göstərmiş və Rusiyanın müdaxiləsi olmasaydı, Azərbaycan ordusu qısa zamanda ən azı bir rayonu işğalçılardan təmizləyəcəkdi...

***

Saxta "müstəqilliyin" ilk dəfə belə qorxaq şəkildə, dar çərçivədə qeyd edilməsinin, xaricdən az sayda qonağın çağırılmasının baş səbəbi zətən, bu - vəziyyətin həssaslığı, Azərbaycanı qıcıqlandıрмаq zərurəti, cəmi bir neçə kilometrliyindəki Azərbaycan Ordusunun zəhmi, qisas ovqatı...

Nə deyək, haqlı əndişədir. Çünki müharibə hələ bitməyib. Bu həqiqəti indi kim bilməsə də, ermənilər hamıdan yaxşı bilir və ciddiyyə alır. Odur ki, bu, Serj Sərkisyanın Xankəndinə son "yubiley" səfəri də ola bilər. Qoy, sonuncu dəfə çilingər işlədiyi Azərbaycan şəhərinə - Xankəndinə tamaşa eləsin, arzularla yaşasın. Rus demiş, "Arzu etmək - ziyanlı məşğuliyət deyil"...

□ Siyasət şöbəsi

Diktaturanın qapalı dairəsi

Xalid KAZIMLI

Əvvəllər hansısa ölkədə bir diktator devrildə, öldürüldə bunu həmin ölkənin xalqı üçün xoş hadisə hesab edərdik, deyərdik, yaxşı oldu, indi yazıq xalq ağ günə çıxar.

Diktatordan qurtulandan sonra ağ günə çıxanlar vardı. Məsələn, bütün Avropanın üz qarasına, baş töhmətinə çevrilən, qoca qitədə qətiyyətsiz sevilməyən Serbiya dövləti məhz prezident Slobodan Miloşeviçin hakimiyyətdən uzaqlaşdırılmasından sonra ağ günə çıxdı. Ən azı serb xalqının "qanıçən", "qadın zorlayan" reputasiyası tədricən dəyişməyə başladı, ölkədə dürüst seçkilər keçirildi, qanunçuluq bərqərar olundu, azadlıqlar təmin edildi.

Peru xalqı da Fuximoriden qurtulduqdan sonra azad seçkinin nə olduğunu bildi, korrupsiya bataqlığından qurtuldu.

Ancaq gün gəldi ki, bir diktatorun devrilməsi, ölməsi həmin dövlətin faciələrinin başlanğıcı oldu.

Səddam Hüseynin devrilməsinə bütün dünya sevinmişdi. Hamı düşünürdü ki, İraq xalqı xoşbəxt olacaq, qanlı diktatorun insanları qınb-çatmasına son qoyulacaq. Ancaq tərsinə oldu. Hazırda İraqda hər gün onlarla insan qətlə yetirilir. Ölkə terrorizm yuvasına çevrilib. Vətəndaş müharibəsi sən-gimək bilmir. Üstəlik, vahid İraq dövləti bu gün ən azı üç yerə parçalanıb - bir tərəfdə İŞİD, o biri tərəfdə kürd peşmərgəsi özünə dövlət qurub. Xalq ortalıqda əsir-yesirdir.

Liviya xalqı da öz qırx illik diktatorunu - Müəmmər Qəzafini devirəndən, rüsvay edərək öldürəndən sonra düşünülürdü ki, indən belə Liviyada hər şey yaxşı olacaq. Hər şey daha da pis oldu. Ölkədə tayfalararası qarşıdurma başladı, İŞİD əl-ayaq açdı, xalqın rifahı pisləşdi.

Misir xalqı 30 ildən artıq müddətdə dövləti idarə edən Hüsni Mübareki devirərkən hər şeyin yaxşılaşmağa doğru olduğunu inanırdı. Ancaq bir-iki il içində verilən çoxsaylı qurbanların heç nəyə xeyri olmadı. Tezliklə bir diktator generalın yerini başqa bir general diktator tutdu, xalqın vəziyyəti pisləşməyə doğru dəyişdi. Üstəlik, indi türmələr siyasi dustaqlarla dolub-daşır.

Dünya miqyaslı devrim kotanının gəvəhəni Suriyada qayaya ilişdi. Bəşər Əsəd bərk diktator çıxdı, üstünə beş yerdən cumanlara sərt təkpi verdi. Nəticədə ölkədə qan su yerinə axdı, ölkə əhəlisinin böyük əksəriyyəti qaçqına dönüb xarici ölkələrə sığındı. Bu gün Suriya adlı dövlətin yerində bir-biri ilə vuruşan 5 "dövlət" var. Bəşər Əsəd vaxtında devrilsəydi də, elə olardı.

İndi Özbəkistanda 25 illik diktator İslam Kərimovun ölümü ilə bağlı ölkədə vəziyyətin yaxşılaşacağını düşünənlər azdır. Artıq hamı təcrübədən çıxış edir. Təcrübə göstərir ki, demokratik mexanizmlərin, institutların, prinsiplərin və atmosferin bərqərar olmadığı ölkələrdə bir diktatorun ali postdan (hətta heyatdan) getməsi o ölkədə vəziyyəti dəyişə bilməz. Mütləq bir diktatorun yerini başqası tutacaq və böyük ehtimalla sələfindən daha pis, daha sərt olacaq.

Bu baxımdan Kərimovdan sonrakı Özbəkistandan gələn pis xəbərləri tez-tez oxumalı olacağıq. İntrigalar, tutular, qiyamlar, hərə-mərcliklər bir-birini əvəz edəcək, xalqın durumu ağırlaşacaq. Bir neçə ildən sonra hansısa yeni diktator hakimiyyətdə möhkəmlənəndən sonra məlum olacaq ki, hazırkı vəziyyət İslam Kərimovun dövründə olduğundan pisdir.

Zətən, Özbəkistanda hər dörd nəfərdən birinin təhlükəsizlik orqanının gizli əməkdaşı olduğu barədə informasiyalar vardı. O ölkəyə gedib-gələnler bildirirdilər ki, yüz minlərlə (bəlkə də milyonlarla) insan dövlət orqanlarına çuğulluq etməklə məşğuldur. Hazırda hakimiyyətə iddia edən üç qüdrətli şəxslərdən biri məhz ölkəni başdan-başa xəbərçilər şəbəkəsinə çevirmiş təhlükəsizlik xidmətinin şefi Rüstəm İnoyatovdur.

İndi təsəvvür etmək olar ki, baş nazirlə onun arasında hansı qırğınlar gedəcək.

Beləcə, qərribə bir qapalı dairə alınır: xalqın azadlığa qovuşması üçün diktator getməlidir, diktator gedəndə xaos olur, xaos olanda isə hakimiyyətə yeni bir diktator gəlir.

Bəs mümkündürmü ki, diktatordan sonra xaos olanda hakimiyyətə diktator gəlməsin, azad seçki olsun, hakimiyyət demokratik qüvvələrin əlinə keçsin.

Mümkün deyil. Bu tipli ölkələrdə xaosu mafioz-odioz qüvvələr böyük pullar, administrativ resurslar hesabına idarə edirlər və onlar dinc hakimiyyət dəyişikliyi mexanizminin bərqərar olmasına imkan vermirlər.

Özbəkistandan gələn ilkin xəbərlər göstərir ki, orada da fərqli bir durum gözləməyə dəyməz.

Azərbaycan Ümumdünya Ticarət Təşkilatına (ÜTT) ölkədə kənd təsərrüfatı dəstək məqsədilə 1 milyard dollar ayrılmasını, işğal altında olan torpaqların azad edilməsindən sonra isə həmin ərazilərdə kənd təsərrüfatının bərpası üçün əlavə 1 milyard dollar ayrılmasını təklif edib. Bunu "Report" a açıqlamasında xarici işlər nazirinin müavini Mahmud Məmmədquliyev bildirib. Onun sözlərinə görə, danışıqların növbəti mərhələsinin keçirilməsi müvafiq agentliyin onlara nə vaxt cavab verməsindən asılı olacaq, amma çox güman, növbəti danışıqlar gələn ilin birinci yarısından tez keçirilməyəcək.

M.Məmmədquliyev digər ciddi məsələnin kənd təsərrüfatı üzrə çoxtərəfli danışıqlar olduğunu vurğulayıb: "Biz onlara yeni, 2013-2015-ci illəri əhatə edən cədvəl təqdim etmişik. Cədvəl üzrə xüsusi müzakirələr olmayıb. Əsas məsələ bizim yerli kənd təsərrüfatına dəstək üzrə təkliflərimizlə bağlıdır. ÜTT-nin sənədlərinə əsasən hesab edirik ki, belə desək, "sarı səbət"dən (amber box) istifadə etmək hüququna maliklik. Hesab edirik ki, ÜDM-in 10 faizini kənd təsərrüfatını maliyyələşdirmək üçün ayıra bilərik. Amma ÜTT bu fikirlə razı deyil, onlar bu göstəricinin təxminən 5 faiz olmasını istəyir. Biz indi onlardan ölkədə kənd təsərrüfatı dəstək məqsədilə 1 milyard dollar ayrılmasını, işğal altında olan torpaqların azad edilməsindən sonra isə həmin ərazilərdə kənd təsərrüfatının bərpası üçün əlavə 1 milyard dollar ayrılmasını istəyirik. Hələlik, ÜTT 5 faiz verməyə hazır olduqlarını bildiriblər, amma baxacağıq" deyərək, nazir müavini bildirib.

Daha sonra Mahmud Məmmədquliyev ÜTT-dən 1 milyard dollar istəmək haqqında gözlənilməz bəyanatının mahiyyətini izah etməyi qərara alıb. Bu qərara bəyanat bir neçə gün əvvəl səslənib və bir çox suallar doğurub. XİN-in mətbuat katibi

Hikmət Hacıyev açıqlama verib və bildirib ki, Bakı aqrar-sənaye kompleksinin subsidiyalaşdırılması üçün ÜTT-dən hər il 2 milyard dollar almaq hüququ əldə etmək niyyətindədir. Hazırda ÜTT-ə daxil olmaq çərçivəsində bu məsələ ilə bağlı danışıqlar aparılır. H.Hacıyevin sözlərinə görə, Azərbaycan ÜTT-ə daxil olduqdan sonra aqrar sektor üçün 1 milyard dollar və Ermənistanın işğal etdiyi ərazilərin Azərbaycanın yurisdiksiyasına qaytarılmasından sonra daha 1 milyard dollar almaq istəyir. Xatırladaq ki, Azərbaycanın ÜTT-ə daxil olması haqqında danışıqlar 1997-ci ildən aparılır və hiss olunan nəticələr verməyib. ("Turan").

Ekspert Vüqar Bayramov isə musavat.com-a bildirib ki, danışıqların sürətlənməsi məqsəduyğundur: "Bu, postneft dövrü üçün bu çox vacibdir. Nəzərə alsaq ki, Qazaxıstan da yaxınlarda ÜTT-yə üzv olub. Qazaxıstanın bu quruma üzv olması birbaşa neftin dünya bazarında qiymətinin aşağı düşməsi ilə bağlıdır. Azərbaycan da bu danışıqların sürətləndirilməsi istiqamətində addımlar atmalıdır. Hazırda razılaşdırıla bilməyən iki mühüm məsələ var. Biri Azərbaycanın statusu ilə bağlıdır. Azərbaycan ÜTT-yə inkişaf etməkdə olan ölkə kimi daxil olmaq istəyir, ÜTT isə inki-

Azərbaycanın ÜTT şərti - 2 milyard dollar...

Ekspertlər quruma üzvlüyün baş tutmamasının səbəblərini sadalayır, yubanma nə ilə bağlıdır?

şaf etmiş ölkə statusunu təklif edir. İkinci məsələ aqrar sektorda subsidiya ilə bağlıdır. Azərbaycan on faizlik subsidiya divanı istəyir. ÜTT isə 5 faiz verir. Bütövlükdə bu iki məsələ ilə bağlı razılığın əldə edilməsi nəticə etibarilə ÜTT-yə daxil olmanı yubadır".

Ekspertin sözlərinə görə, əvvəlki illərdə ÜTT-yə üzvlüyün ləngiməsi daha çox subyektiv faktorlarla bağlı idisə, indi vəziyyət fərqlidir: "Əvvəlki illərdə bir sıra dövlət qurumları ÜTT-yə üzv olmaqda maraqlı deyildilər, bu, daha çox müşahidə olunurdu. İndi isə gömrükdəki liberal-

laşmadan sonra subyektiv faktorlar xeyli dərəcədə zəifləyib. Faktorların zəiflədiyini nəzərə alsaq, Azərbaycan ÜTT-yə üzvlük prosesini sürətləndirməlidir. Nəticə etibarilə ÜTT-yə üzvlük birmənalı şəkildə Azərbaycanın indiki dövründə, qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı prioritet istiqamətlərinə uyğundur. Azərbaycanın ÜTT-yə üzv olması xarici investisiyaların cəlb edilməsi baxımından vacibdir. Bu razılığın əldə edilməsi, qısa zamanda Azərbaycanın bu təşkilata üzv olmasını reallaşdırılması məqsəduyğundur".

Qeyd edək ki, ekspertlərin fikrinə, ÜTT-yə üzvlük ölkə iqtisadiyyatı üçün neftin qiymətinin aşağı düşməsi fonunda daha vacibdir. Bildirilir ki, Azərbaycan ÜTT-yə üzvlüyünü gecikdirməklə çox böyük risk altına girir. Gecikmə ölkəni gələcəkdə əsassız tələblərlə üz-üz

qoya bilər. Ancaq ortalıqda siyasi iradə olsa, Azərbaycanın qısa zamanda təşkilata üzv olması mümkündür. Ekspert Fikrət Yusifovun sözlərinə görə, hazırda iqtisadiyyatın neftdən asılılığı kifayət qədər yüksəkdir. Real sektor isə hələ ki, lazımı səviyyədə inkişaf etməyib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanın ÜTT-yə üzvlük məsələsi məhz real sektorun məhsullarının xarici bazarlara kifayət qədər böyük həcmərdə çıxarılmasına nail olduğundan sonra, yəni ölkə iqtisadiyyatının neftdən asılılığı optimal həddə endirildikdən sonra mümkündür.

Xatırladaq ki, Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına (ÜTT) üzvlüyü ilə bağlı müzakirələr ötən ilin ortalarında dayandırılırsa da, iqtisadi vəziyyət səbəbindən məsələ yenidən aktuallaşıb. Ötən il dayandırılan müzakirələrin sonucu olaraq bildirildirdi ki, bununla bağlı iki-tərəfli və çoxtərəfli danışıqların növbəti raundu 2016-cı ilin ortalarından əvvəl baş tutmayacaq. Bu ilin fevralında isə Avropa İttifaqının xarici əlaqələr və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi Federika Mogerini bildirib ki, Azərbaycanın Ümumdünya Ticarət Təşkilatına üzvlüyü səmərəli addım olar. O, qeyd edib ki, ÜTT-yə üzvlük daha dərin iqtisadi inteqrasiyaya gətirib çıxaran bir addımdır.

□ RÖYA RƏFİYEVA

Neftin qiymət proqnozları: hamı 50 dollar deyir

Hasilat azaldılmır, gələn il də qiymətlər yüksəlməyəcək

Neftin qiyməti ilə bağlı proqnozlar fərqlidir. Bəzi ekspertlər neftin qiymətinin balanslı tapdığını vurğulasa da, bəziləri əks fikirdədirlər. Neftin yaxın müddətdə qiymətinin artacağı barədə fikirlər də maraqlıdır.

BP-nin prezidenti Robert Dadli 2017-ci ildə neftin 1 barelinin qiyməti 50 dollar səviyyəsində olacağını vurğulayıb. "Hesab edirəm ki, neftin qiyməti balanslı tapıb. Mənim proqnozuma əsasən, gələn il neftin 1 barelinin qiyməti 50 dollar ətrafında olacaq", - deyərək R.Dadli qeyd edib. (APA).

Neft Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri İlham Şaban isə qeyd edib ki, Əlcəzairdə neft hasilatının dondurulması ilə bağlı keçiriləcək forum birjalara informativ baxımdan müsbət təsir edir. Ekspert neftin yaxın müddətdə bahalaşacağını bildirib: "Bu ilin əvvəlində yekun an-

laşma olmasa da, hasilatın dondurulması ilə bağlı keçirilən ilk görüş nəticəsində neftin qiyməti dünya bazarında 30 faiz artdı. Hazırda bu məsələ yenidən gündəmə gəlib və neftin qiyməti 50 dollar ətrafında cərəyan edir. Yəni bu, birjalara informativ baxımdan müsbət təsir edir. Hesab edirəm ki, yaxın 1 aydan da artıq dövrdə neftin qiyməti 50-55 dollar diapazonunda dəyişəcək. Yəni neftin qiyməti artıma doğru gedəcək. Neft hasilatçıları olan ölkələrin yüksək vəzifəli rəsmilərinin açıqlamaları da bu mənada birjalara öz təsirini göstərəcək. Söhbət 50-55 civarında gözlənilən korreksi-

yaldan gedir. Ancaq bu, o demək deyil ki, bazar iştirakçılarının əhval-ruhiyyəsini yaxşılaşdıracaq bir şərait yaranacaq. Güman etmirəm ki, Əlcəzairdə hasilatın dondurulması ilə bağlı yeni qərar olacaq. Çünki bazar da 50-dən yuxarı qiymət formalaşarsa, bu, indiki şəraitdə həm hasilatçılar, həm də istehlakçılar üçün komfortlu bir qiymətdir". Qeyd edək ki, sentyabrın 26-28-də Əlcəzairdə neft hasilatının "dondurulması" ilə bağlı beynəlxalq enerji forumu keçiriləcək.

Ekspert Elşad Məmmədov musavat.com-a bildirib ki, yaxın gələcəkdə neftin qiymətinə təsir edəcək bir neçə amil var: "Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün dünya bazarlarında neftin qiymətinin hansı səviyyədə olma-

sının strateji əhəmiyyət kəsb etdiyini nəzərə alıqda, neft qiymətlərinin perspektivdə hansı dinamika ilə inkişaf edəcəyinin dəqiq proqnozlaşdırılması ölkə iqtisadiyyatı ilə bağlı idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi üçün son dərəcədə vacibdir. Hazırkı mövcud iqtisadi problemlərin bir hissəsi də iqtisadi blokun bu istiqamətdə son illərdə proqnozlaşdırma siyasətindəki nöqsanlarla bağlıdır. Bunları nəzərə alaraq, neft qiymətlərinin dünya bazarında gələcək dinamikasına təsir edən amillər təhlil edilməlidir. Fikrimcə, hazırda neftin qiymətinin formalaşdırılmasına təsir edən əsas amilləri beş hissəyə qruplaşdırmaq olar. Birinci, geosiyasi amillərdir. Qərb-Rusiya münasibətlərinin kəskinləşməsi fonunda Qərbin sınaqdan keçmiş "silahlardan" biri məhz neft qiymətlərinin endirilməsi siyasətidir. Hazırkı Rusiya hakimiyyətinin inadkarlığını nəzərə alıqda bu siyasətin hələ uzun müddət davam edəcəyini proqnozlaşdırmaq olar".

Müəssisimiz həmçinin texnologiyadan da danışıb: "İkinci amil texnologiyadır. Neft hasilatında inqilabi sayıla biləcək şifət texnologiyalarının tətbiqi dünya neft bazarının, o cümlədən neft qiymətlərinin formalaşmasına artıq etdiyi və gə-

ləcəkdə edəcəyi təsir o qədər böyükdür ki, hesab edirəm ki, neft erasının, neftlə bağlı geosiyasi və iqtisadi məsələlərə dünyada tamamilə yeni rəkrusdan yanaşmanın biz yaxın gələcəkdə şahidi olacağıq. Hesab edirəm ki, bu texnoloji sıçrayış yaxın illərdə neftin qiymətinin kəskin şəkildə artması məsələsinə ciddi şəkildə mane olacaq. Çünki hər dəfə neft qiymətlərinin nisbətən artması şifət yataqlarının işə salınmasını rentabellik səviyyəsinə çatdıraraq, hasilatın artmasına və bazarda neft təklifinin artmasına səbəb olacaq".

Üçüncü amil isə tələbin azalmasıdır. "Dünya iqtisadiyyatında, o cümlədən, dünya iqtisadiyyatının aparıcı qüvvələri olan Amerika və Çin iqtisadiyyatında müşahidə edilən artım tempinin zəifləməsi neftə olan tələbatın yaxın zamanda kəskin artımının gözlənilməməsinə bildirməyə əsas verir" deyərək, E.Məmmədov vurğulayıb. O, həmçinin bildirib ki, ölkələrin ha-

silatın azalmasında maraqlı olmaması dördüncü amildir: "Aparıcı neft hasilatçıları ölkələri olan Rusiya və Səudiyyə Ərəbistanı neft hasilatının azaldılmasında maraqlı görünmürlər. Bunu həmin ölkələrin rəsmilərinin bəyanatlarından açıq şəkildə müşahidə etmək mümkündür". **Ekspert İran amilini beşinci amil hesab edir:** "Uzun müddət sanksiyalara məruz qalmış İran iqtisadiyyatı üçün dünya bazarlarına daha çox neft təklif etmək zəruridir. İranın neft bazarında mühüm rol oynadığını nəzərə alıqda, bu amilin neft qiymətlərinin artmasına ciddi şəkildə mane olacağını söyləməyə əsas verir. Bütün bu neft qiymətlərinin dünya bazarında formalaşmasına fundamental təsir edən amilləri təhlil edərək, bildirmək olar ki, dünya siyasətində və dünya iqtisadiyyatında hər hansı fəvqəladə hadisə baş verməyə, yaxın illərdə neft qiymətlərinin ciddi şəkildə artacağını proqnozlaşdırmaq mümkün deyil".

□ RÖYA

Sentyabrın 2-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin İdarə Heyətinin həbsdə olan sabiq sədri Cahangir Hacıyev və digər 7 nəfərin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib. Hakim Əfqan Hacıyevin sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə prosesində şahid kimi Cahangir Hacıyevin sürücüsü, keçmiş müavini və digərləri ifadə verib.

Məhkəmədə ilk ifadə verən şahid Kəmilə Hüseynova olub.

O, təqsirləndirilənlərdən Bakı Fındıq Emalı Zavodunun direktoru olmuş Azad Cavadov tanıdığını və həyat yoldaşının uşaqlıq dostu olduğunu bildirdi. "2011-ci ildə yoldaşım dedi ki, get banka sənədlərə qol çək. Nəyə qol çəkdiyimi bilmirəm. Mən ifadə verməyə çağırılanda nəyə qol çəkdiyimi bildim" - deyərək, o bildirdi. Prokuror bildirib ki, K.Hüseynovanın adına 757 min 500 manat kredit götürüldü. Heç bir məbləğ də ödənilməyib. Prokuror həmin kredit üzrə 666 min manat faiz gəldiyini açıqlayıb.

K.Hüseynovanın yoldaşı İbrahim Hüseynov da şahid qismində ifadə verib.

O, Ukraynada yaşadığını və Azərbaycana gələndə Azad Cavadovla görüşdüyünü deyib: "Bakıya məzuniyyətə gələndə Azad Cavadov sənədlərə qol çəkməyimi istədi. Kömək lazım idi. Mən də yoldaşımdan xahiş etdim".

Cahangir Hacıyevin sürücüsü, adına milyonlarla kredit götürülən Aydın Mehdiyev də ifadə verib.

O deyib ki, 1997-ci ildən 2008-ci ilə qədər Cahangir Hacıyevin sürücüsü işləyib: "Mənə "Mərkəz" filialının rəhbəri Anar Sultanov zəng etdi ki, gəl sənədlərə qol çək. Mən də Cahangir müəllimdən soruşdum. Cahangir müəllim dedi ki, layihələrlə bağlıdır, imzala. Mən də onun dediyini etdim".

Prokurorun suallarını cavablandıran şahid deyib ki, istintaq vaxtı məlum olub ki, onun adına 11 milyon 928 min dollar kredit götürüldü. Sürücü həmin pulların hara xərcləndiyini bilmədiyini söyləyib.

Prokuror qeyd edib ki, 2009-cu ilin yanvar ayından 2013-cü ilə kimi onun adına üç ədəd plastik kart götürüldü. Həmin kartlarda 18 milyon avro, 32 milyon dollar, 10 milyon manat pul olub.

Şahid həmin kartlardan xəbərinin olmadığını, indiyə kimi bir dəfə sənədlərə qol çəkdiyini deyib.

F.Mehdiyev bildirib ki, onun adına götürülən kreditlərin 80 faizi ödənilib.

C.Hacıyev çıxış edərək bildirib ki, kreditlər sürücüsünə onun göstərişi ilə verilib və

Müavini Cahangir

Hacıyevin üzünə durdu

Emil Mustafayev: "Qanun önəmli idi, ancaq rəhbərliyin göstərişinə əməl etmək məcburiyyətində idik"

kreditlər layihələrə xərclənib. C.Hacıyev əlavə edib ki, bütün ödəmələr və kreditlərin sərf olunduğu yerlər Vergilər Nazirliyinin açdığı cinayət işində var və həmin cinayət işinə xitam verilib. Sabiq bankir həmin qərarın məhkəməyə təqdim olunmasını istəyib.

Növbəti şahid isə hazırda Beynəlxalq Bankda İdarə Heyəti sədrinin müəşviri vəzifəsində çalışan Emil Mustafayev olub. O, 1994-cü ildən bankda müxtəlif vəzifələrdə çalışıb. Cahangir Hacıyevin rəhbərliyi dönməndə isə onun müavini olub. Müavin itihamda yer alan 157 kredit və VIP kreditlərlə bağlı bildirib ki, həmin kreditlər C.Hacıyevin göstərişi ilə verilib. O, bildirib ki, kreditlərin verilməsi qanunsuz olub və bununla bağlı Cahangir Hacıyev işdən çıxarıldıqdan sonra Daxili İşlər Nazirliyinə rəsmi müraciət edib.

Vəkillərin suallarını cavablandıran E.Mustafayev niyə C.Hacıyev həbs ediləndən sonra DİN-ə müraciət etməsini belə izah edib: "Rəhbərlik belə göstəriş verirdi".

Vəkil: "Rəhbərliyin göstərişi önəmli idi, yoxsa qanun?"

E.Mustafayev: "Qanun önəmli idi. Ancaq rəhbərliyin göstərişinə əməl etmək məcburiyyətində idik. Bu cür göstərişlərə əməl etməyiyinə görə filial müdirilərindən biri Cəlil Daşdemirov işdən çıxarıldı".

E.Mustafayev onu da əlavə edib ki, VIP kreditlər C.Hacıyevin özünə, ailə üzvlərinə və yaxınlarına verilib: "Bu cür kreditlər əslində İdarə Heyətində təmsil olunan şəxslərə və ya yaxınlarına verildikən bankın Müşahidə Şurasının yekdil qərarı ilə olmalı idi. Ancaq bu barədə həmin qərarlar olmayıb. Digər iri həcmli kreditlər də təminatla verilməli olsa da, Cahangir Hacıyevin göstərişi ilə təminatlı verilib. Həmin kreditlərin məqsədi barədə bizə məlumat verilməyib. Göstərişə əsasən yalnız rəsmiləşdirilib və filiallar üzrə göndərilib".

Prokuror deyib ki, ayrılan kreditlərin Dubay, Albaniya və digər ölkələrdə olan layihələrə xərclənməsi ilə bağlı ifadələr var. E.Rüstəmov cavabında deyib ki, həmin şirkətlərin Beynəlxalq Bankda girov təminatlı kreditləri olub.

Prokuror: "Əgər həmin şirkətlərə kredit ayrılıbsa, niyə fiziki şəxslərin adına plastik kartlar açılaraq şirkətlərə həmin kartlardan köçürüldü?"

C.Hacıyev: "Həmin şirkətlərə 200 milyon dollarlıq vəsait ayrılışdı. Kartlar vasitəsi ilə göndərilən pullar isə səhmlərin və lazımı avadanlıqların nəgd şəklində alınmasına sərf edilib".

Prokuror: "Bunu nə ilə sübut edə bilərsiniz?"

C.Hacıyev: "Vergilər Nazirliyinin apardığı yoxlamalarla..."

Prokuror: "Əgər həmin layihələr gəlirli idisə, niyə borclar bağlanırdı?"

C.Hacıyev: "Həmin kreditlərin bir hissəsi bağlanırdı".

Prokuror: "Bağlanırdı. Amma başqa kreditlərin hesabına bağlanırdı".

C.Hacıyev: "Sizin hesabınıza bağlanmayacaqdı ki..."

Maliyyə Nazirliyindən həbsdəki bankirə cavab: "Səfəhləmə..."

"Törətdiyi cinayətləri siyasiləşdirmək fəndlərindən başqa bir şey deyil"

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Azərbaycan Beynəlxalq Bankına külli miqdarda ziyan vurulması faktı ilə əlaqədar bankın İdarə Heyətinin sabiq sədri və onunla birlikdə təqsirləndirilən şəxslərin işi üzrə keçirilən iclaslarda Maliyyə Nazirliyinin rəhbər şəxsləri haqqında deyilənlərə münasibət bildirməsi üçün "APA-Economics" nazirliyin mətbuat katibi Mayis Piriyyəvə müraciət edib.

Bankın İdarə Heyətinin sabiq sədrinin keçirilən məhkəmə iclaslarında Maliyyə Nazirliyinin rəhbərliyinin ünvanına səsləndirdiyi ittihamlarla əlaqədar nazirliyin mətbuat katibi deyib ki, bir qayda olaraq qurum səfəhləmələrə münasibət bildirmir və bu tip açıqlamaların səviyyəsi hər hansı bir ciddi reaksiya da tələb etmir.

"Yeganə olaraq qeyd edə bilərəm ki, müttəhim kürsüsündə əyləşən bankın sabiq rəhbərinin həqiqəti əks etdirməyən və hər hansı fakta söykənməyən boşqazdan yuxarı "açıqlamaları" törətdiyi cinayətləri siyasiləşdirmək, ictimaiyyətin diqqətini törətdiyi və bu gün məhkəmə predmeti olan əməllərindən yayındırmaq və mühakiməyə aidyyəti olmayan məsələlərə yönəlmək məqsədi ilə istifadə edilən ucuz fəndlərdən başqa bir şey deyil. Həmin uğursuz fəndlər və manevrlər də nəticə etibarilə məhz özünü ifşaedici xarakter daşıyır. Belə ki, həmin şəxsin məhkəmə iclasında etiraf etdiyi kimi, qaytarılmayan kreditlərin ayrılması bilavasitə onun şəxsi qərarları və tapşırıqları əsasında həyata keçirilmişdir. Bu zaman Müşahidə Şurasının müəyyən etdiyi kredit riskləri üzrə limitlər kobud şəkildə pozulmuşdur (limitlər aşdığı təqdirdə Müşahidə Şurasının razılığı olmalı idi). Bir çox hallarda isə kreditlər bankın İdarə Heyətinin sabiq sədrinin ayrı-ayrı xarici ölkələrdə yaradılmış və nəticə etibarilə ona məxsus olan müxtəlif ofşor şirkətlərə (Lüksemburqun adını o təsadüfən çəkməyib) ötürülərək banka heç bir fayda gətirməyən layihələrin həyata keçirilməsinə yönəldilmiş və ya nağdlaşdırılaraq mənimsənilmişdir", - deyərək açıqlamada qeyd olunub.

Maliyyə Nazirliyinin rəsmisi bildirib ki, 2009-cu ilin oktyabr ayından 2015-ci ilin mart ayınadək Müşahidə Şurasının qərarlarına zidd olaraq 1,5 mln. manat limitindən yuxarı məbləğlərdə hüquqi və fiziki şəxslərə ümumilikdə 1,3 mlrd. manat, 1,4 mlrd. dollar və 300 milyon avro həcmində kreditlər verilib ki, bunların da əksəriyyəti uzun müddət ərzində qaytarılmayaraq problemlə və ümitsiz kreditlər qrupuna aid edilib: "Eyni zamanda, bankın sabiq rəhbərliyinin göstərişləri ilə mövcud qanunvericiliyə zidd olaraq 2 minə yaxın halda 3,7 milyard dollar və 1,1 milyard avro vəsait ölkədən çıxarılarq hər hansı müsbət reputasiyaya və ya kredit reytinginə malik olmayan, əksəriyyəti ofşorlarda yeni yaradılmış şirkətlərin borc kağızlarının (veksellərin) alınmasına sərf olunmuşdur. Bu vəsaitlər sonradan çoxpilləli köçürmələr vasitəsilə son benefisiar və ya benefisiarlardan biri Cahangir Hacıyev olduğu layihələrə yönəldilib, onların əksəriyyəti bu gündə qaytarılmamış qalmaqdadır".

O ki qaldı Müşahidə Şurasının qərarları ilə rəsmiləşdirilməsinə razılıq verilən kreditlərə, M. Piriyyəv deyib ki, bunların sayı 7, ümumilikdə məbləği isə 250 milyon ABŞ dolları və 261 milyon manat təşkil edib ki, bugünkü tarixə qeyd olunan kreditlərin hamısı bağlanıb.

Bağlanan bankların əmanətçilərinə 232 milyon manat kompensasiya ödənilib

Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən 1 sentyabr 2016-cı il tarixində "Parabank" ASC-nin qorunan əmanətçilərinə 21 mln. 211 min manat, "Zaminbank" ASC-nin qorunan əmanətçilərinə 37 mln. 168 min manat, "Kredobank" ASC-nin qorunan əmanətçilərinə 15 mln. 931 min manat və "Dekabank" ASC-nin qorunan əmanətçilərinə isə 2 mln. 659 min manatdan artıq kompensasiya ödənilib.

Fonddan "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, 4 bank üzrə ümumilikdə 76 mln. 969 min manatdan artıq kompensasiya verilib. 1 sentyabr 2016-cı il tarixdə "Atrabank" ASC-nin qorunan əmanətçilərinə 9 mln. 371 min

manat, "Qafqaz İnkişaf Bankı" ASC-nin qorunan əmanətçilərinə 1 mln. 419 min manatdan artıq kompensasiya ödənilib. 2 bank üzrə ümumilikdə 10 mln. 790 min manatdan artıq kompensasiya verilib.

1 sentyabr 2016-cı il tarixdə "Bank of Azerbaijan" ASC-nin qorunan əmanətçilərinə 24 mln. 61 min, "Gəncəbank" ASC-nin qorunan əmanətçiləri

nə 895 min 554 manat, "Texnikabank" ASC-nin qorunan əmanətçilərinə isə 119 mln. 630 min manatdan artıq kompensasiya ödənilib. 3 bank üzrə ümumilikdə 144 mln. 586 min manatdan artıq kompensasiya ödənilib.

Ümumilikdə fond tərəfindən 9 bank üzrə 232 mln. 345 min manatdan artıq kompensasiya ödənilib.

“Yeraltı dünya” dan xəbər verən jurnalistlə söhbət

Dövlət qurumlarının mətbuat xidməti rəhbərləri ilə müsahibə rubrikamızın növbəti qonağı Bakı Metropoliteni QSC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Nəsimi Paşayevdir. Jurnalistlər arasında keçirilən rəy sorğularında hər zaman birinci olan, media ictimaiyyətinin “ən əlçatan mətbuat katibi” kimi tanıdığı Nəsimi Paşayevlə sözügedən qurumun inzibati binasında görüşdük. Nəsimi müəllimlə təkcə metro haqqında yox, həm də özünün fəaliyyəti, şəxsi həyatı, Azərbaycan mətbuatı barədə düşüncələri və sair haqqında danışdıq.

- Nəsimi müəllim, sizinlə həmişə metro haqqında danışırıq. Bu dəfə bizə özünüz haqqında danışın. Harada doğulmusunuz, uşaqlığınız, gəncliyiniz, təhsil həyatınız necə keçib?

- Mən 1975-ci ildə Yevlax rayonunun Xaldan kəndində anadan olmuşam. Sonra da həmin kəndin məktəbində oxumağa başlamışam. Kənd məktəbi olsa da, adı məktəb deyildi, sovet dövründə xüsusi tanınan məktəb idi. 11 il orada oxumuşam. Daha sonra 1992-ci ildə məzun oldum, o zaman Türkiyə universitetlərinə test üsulu ilə qəbul var idi. Həmin vaxt imtahan verdim və Ankara universitetinin jurnalistika fakültəsinə qəbul olundum. Əslində ixtisasım radio-televiziya və kinodur, yeni telejurnalistika sahəsində oxumuşam. Tələbəlik illərim Türkiyədə keçib. O zaman ölkəmizin ən ağır illəri idi, sovet hökumətinin dağılması, Azərbaycanın yeni müstəqillik qazanan vaxtları idi. 2000-ci ilə qədər Türkiyədə qaldım. Orada yaşadım və işlədim. 2000-ci ildə isə vətənə qayıtdım. Hərbi xidmətə getdim, ondan sonra isə artıq rayonda qalmadım. İxtisasıma uyğun iş tapa bilmək üçün mütləq Bakıya gəlməliydim. Burada işə mətbuatdan başladım. İlk iş yerim “Xalq Cəbhəsi” qəzeti olub, o zaman bu qəzet Vüsalə Mahirqızının baş redaktorluğu ilə təzə çımağa başlayırdı. Ancaq mən oraya müxbir kimi getməmişdim, çünki təcrübəm yox idi. Orada qısa müddət işlədim, daha sonrakı 3 il ərzində də müxtəlif mətbuat orqanlarında çalışdım. Ən son işlədiyim qəzet “Yeni Zaman” qəzeti idi. O bağlandıqdan sonra isə mətbuatdan ayrılmaq qərarına gəldim. İlk dəfə 2004-cü ildə “Barmek”də mətbuat xidmətində çalışdım, daha sonra bu qurum “Bakielektrikşəbəkə” oldu, orada da mətbuat xidmətində mütəxəssis vəzifəsində işə başladım. 2014-cü ilin mart ayında qədər bu işdə çalışdım. 2014-cü ilin fevral ayının sonunda cənab prezidentin sərəncamı ilə “Azertunelmetro tikinti” ilə Bakı Metropoliteni birləşdi, “Bakı Metropoliteni” QSC yaradıldı, Belə alındı ki, mən burada mətbuat xidməti və ictimai əlaqələr şöbəsinin rəisi vəzifəsinə təyin olundum. O gün-

Nəsimi Paşayev: “Qatar dayananda içəridəkilər çıxmaq istəyir, eyni zamanda bayırdakılar minmək istəyir, bir-birinə müqavimət göstərməklə vaxt itirirlər”

dən bu vəzifəni icra edirəm. 2003-cü ildə ailə qurmuşam, həyat yoldaşım da mətbuat işçisidir, televiziyanın birində çalışır. Oğlum bu il 7-ci sifə gedəcək, qızım da birinci sifə başlayacaq.

- **Səyisiz-hesabsız mətbuat orqanları var. Orada çalışan bütün jurnalistlərlə əlaqə qurmaq, münasibət yaratmaq sizin üçün çətin olurmu?**

- Çətin deyil, çünki mən özüm də jurnalist olmuşam, onlarla daha yaxın olduğum üçün nə istediklərimi bilərəm. Jurnalistlərlə münasibətim çox yaxşıdır. Həmişə fəxr edirəm ki, jurnalistika cəmiyyətində mənə “sən” deyə müraciət etdiyim və mənə “sən” deyə müraciət edən jurnalistlər çoxluq təşkil edir. Ən sevmədiyim söz “məmur” sözüdür, kimsə mənə məmur deyəndə xoşum gəlmir. Jurnalistlə məlumat vermək hər hansı qurumun mətbuat xidmətinin borcudur. Bizim işimizin adı budur. Bakı Metropoliteni QSC-də olan yeniliklər haqqında məlumat vermək, o cümlədən hansı problem varsa bu haqda açıqlama vermək, ümumiyyətlə ictimaiyyət üçün əhəmiyyət kəsb edən istənilən məlumatı ötürmək bizim işimizdir.

- **Bakı Metropoliteninin mətbuat katibi vəzifəsinin hansı çətinlikləri var?**

- Bəziləri elə bilir ki, mətbuat xidmətində işləmək çox asandır, ancaq elə deyil. Mənim telefonum 24 saat açıq qalır, heç vaxt bağlanma bilməz. Bu bir qaydadır. Mətbuat xidməti rəhbəri olaraq mənəim səhv eləmək haqqım yoxdur, çünki dediyim söz bütün ölkə miqyasında yayılır. Bu baxımdan çox məsuliyyətli işdir. Metro işçilərinin hər biri öz sahəsinə aid işi bilir, mən isə onların bütün hamısını bilmək məcburiyyətindəyəm. Çünki jurnalist sual verəndə mən

“Rəhbərliyin mənə ilk tapşırığı o olub ki, mətbuatla yüksək səviyyədə işlə və jurnalistlər üçün əlçatan ol”

ona cavab verə bilmək üçün məlumatlı olmalıyam.

- **Rəhbərliklə münasibətləriniz necədir?**

- Bizim rəhbərliklə münasibətlərimiz çox gözəldir. Bəzi qurumların strategiyası elədir ki, mətbuat xidmətləri rəhbərliklə heç bir problemim yoxdur, onun mənə ilk tapşırığı o olub ki, mətbuatla yüksək səviyyədə işlə və jurnalistlər üçün əlçatan ol, mətbuata gedən informasiyalar birbaşa sənəndən gəlməlidir. Lazım olanda çox rahat şəkildə telefonla da əlaqə saxlayıb sualımı ünvanlaya bilərəm, əgər onun tapşırığı varsa, istənilən vaxt zəng edib tapşırıq verir.

- **Jurnalistlərin metrodakı texniki problemlər yaranan zaman tez-tez siza zəng vurması sizi narahat edirmi?**

- Xeyr, mənə metropolitenə hər hansı problemin yaranması narahat edir, bununla bağlı jurnalistlərin mənə zəng etməsi yox. Jurnalistlərin mənə müraciət etməsi mənə narahat etmir, əksinə onların mənə müraciət etmədən birtərəfli qaydada yazı yazması mənə narahat edir. Çünki ictimaiyyət də, jurnalist də metro işinin dərinlikləri bilir. Buraya gələn gündən əsas məqsədim o olub ki, jurnalistlər üçün günün istənilən saatında əlçatan olum, gecə saat 3-də belə mənə zəng etsinlər, informasiyanı dəqiqləşdirib sonra yaysınlar. Günümüzdə informasiya vermək artıq ciddiliyini itirib. Jurnalistlər sosial şəbəkələrdəki statusları belə xəbərə çevirir, qarşı tərəfin mövqeyini öyrənmədən verirlər. Bu həm o qurumun, həm də media orqanının imicinə zərbə vurur. Bütün mətbuat orqanlarında jurnalistlər mənəim telefon nömrələrimi bilirlər, hətta sosial şəbəkə üzərindən də sual yazıb cavab yazı bilirlər. Tutaq ki, qatarda problem yaranıb. Bunu yaradan mən deyir-

lən və ya kimsə qəsdən yaratmayıb. Bu texnikadır, qatarlar gün ərzində 16-18 saat xətə olurlar, onda texniki problem yaranırsa, o demək deyil ki, o köhnədir, nasazdır. Qatarlarda ən çox yaranan problem qapıların bağlanmamasıdır. Qapılarla sərnişinlərin necə rəftar etdiyini də özünün görmüsünüz. Qapıları saxlayırlar, söykənməyin yazılsa da söykənilər. Yeni problemin səbəbkarı mən deyiləm, ona görə də bu haqda danışmaqdan çəkinmirəm və bezmirəm.

- **Nəsimi müəllim, deyəsən sərnişin mədəniyyətindən narazısınız...**

- Bu çox böyük bir dərdədir. Söhbət təkcə metrodan gəlmir, gündəlik həyatın hər sahəsində insanların davran-

əsasları var, biz onun səmərəliliyini də yoxlayırıq. Digər məsələlər də var. Məsələn, bayırda havanın temperaturu 35 dərəcədən yuxarıdırsa, biz o havanı alıb ventilyasiya vasitəsilə içəri vura bilmərik, bu qadağandır. Yalnız içəridəki havanın döviyyəsinə təmin edə bilərik. Bizim platformada problemimiz yoxdur, yalnız sərnişinlərin necə rəftar etdiyini də özünün görmüsünüz. Qapıları saxlayırlar, söykənməyin yazılsa da söykənilər. Yeni problemin səbəbkarı mən deyiləm, ona görə də bu haqda danışmaqdan çəkinmirəm və bezmirəm.

“Bayırda havanın temperaturu 35 dərəcədən yuxarıdırsa, biz o havanı alıb ventilyasiya vasitəsilə içəri vura bilmərik, bu qadağandır”

“Bayırda havanın temperaturu 35 dərəcədən yuxarıdırsa, biz o havanı alıb ventilyasiya vasitəsilə içəri vura bilmərik, bu qadağandır”

nışında problemlər mövcuddur. Ancaq tədricən vəziyyət yaxşıya doğru dəyişir. Metroda ən böyük problem sərnişinlərin qatara minib düşməsi zamanıdır. Hamı bilir ki, pik saatlarda metroda sıxlıq var. İnsanlar elə bilir ki, qapının açılmasında durub qatardan düşən insanların hərəkətinə mane olmaqla daha tez minə biləcəklər. İçəridəkilər çıxmaq istəyir, bayırdakılar minmək istəyir, bir-birinə müqavimət göstərməklə vaxt itirirlər. Metropolitenin sərnişinlərinin sıklığından asılı olaraq, qatarın platformada neçə saniyə dayanması müəyyən edilir.

- **Qarşıdakı dövrdə sərnişinləri hansı yeniliklər gözləyir?**

- Yeniliklərdən biri odur ki, evvel qatarlarımız təmir üçün Gürcüstana göndərdik, ancaq artıq bunu özümüz edirik. Yaxın gələcəkdə qatar yollarının tikintisində istifadə olunan beton spalları da özümüz istehsal edəcəyik.

- **Qatarlar nə zaman yeniləri ilə əvəz olunacaq?**

- Xətdəki qatarlar müxtəlif vaxtlarda alınıb və hələ istismar müddəti bitməyib. Ötən il Fransadan 3 ədəd yeni qatar aldıq, qatarlarımızın istismar müddəti başa çatdıqca, onları xətədən çıxarıb yeniləri alıb gətirəcəyik.

- **Hansı yeni stansiyalar açılacaq?**

- Bizim “Avtovağzal” stansiyası ilə “Memar Əcəmi 2” stansiyalarından ibarət bəndəni xətəyə xətəyə açıldı. Hazırda onun davamı olan, şərti adı B3 olan stansiyanın tikintisi davam edir. O, “Papanin” adlandırığımız ərazidə, hərbi xəstəxananın qarşısında olacaq, tikintisi tam sürətlə davam edir. İşlər bizim planlaşdırdığımız şəkildə gedərsə, 2018-ci ildə biz həmin stansiyanı istifadəyə verəcəyik. Bakı Metropoliteni xətlərinin konseptual inkişaf sxemində stansiyalarımızın sayı 76 olmalıdır, hazırda 25 stansiya var. Bu istiqamətdə işlər davam edir, B4 stansiyasında, Dərnəgüldə depolarının inşası, “Həzi Aslanov 2” stansiyasında işlər davam edir.

- **Platformada elədir, bəli...**

- Yox, elə qatarın içində də...

Biz bununla bağlı müxtəlif cihazlar almışıq. Metroda sadəcə havanın temperaturunu deyil, həm də rütubəti, insanların bilmədiyi müxtəlif tərkibləri, bütün nöqtələrdən küləyin hərəkət istiqamətini yoxlamaq üçün cihazlar quraşdırmışıq. Bir stansiyada 20 nöqtədən küləyin istiqaməti yoxlanılır. Biz müəyyən edirik ki, ventilyasiyanı hansı istiqamətdə işlətsək sərnişinlər üçün rahatlıq olar. Bunun həm də iqtisadi

Insult keçirdiyi və komada olduğu bildirilən Özbəkistan prezidenti İslam Kərimovun sentyabrın 2-də ölüm xəbəri yayılıb. Xəbəri "Reuters" agentliyi yayıb. Türkiyənin baş naziri Binəli Yıldırım hökumətin iclasında Özbəkistan prezidentinin vəfatına görə başsağlığını çatdırıb. "Özbəkistan prezidenti İslam Kərimov vəfat edib. Allah rəhmət eləsin. Türkiyə cümhuriyyəti adından özbək xalqına başsağlığı verirəm" - Binəli Yıldırım deyib.

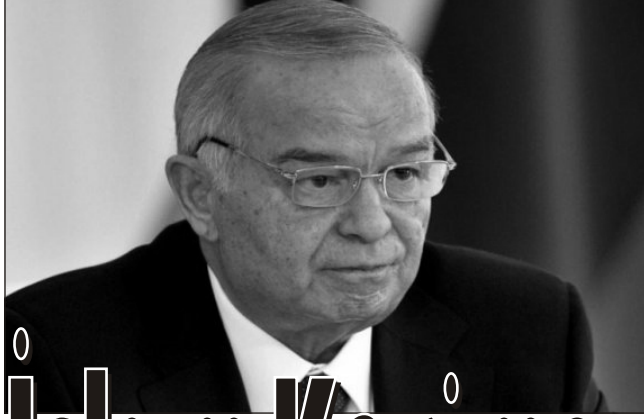
Qeyd edək ki, daha əvvəl də Kərimovun ölüm xəbəri müstəqil mənbələr tərəfindən yayılsa da, rəsmi Daşkənd məlumatları təkrar etmişdi. Ötən gün isə Özbəkistan hökumət rəsmiləri İ. Kərimovun dumunun ağır olduğu haqda açıqlama yaymışdı. Bundan başqa Səmərqənddə ailə məzarlığında qəbir qazıldığı haqda xəbər və fotolar yayılmışdı.

Artıq beynəlxalq media bir sıra dünya dövlətləri liderlərinin Özbəkistana gələcəyi haqda xəbərlər yayır. 1989-cu ildən Özbəkistanı demək olar ki, təbii idarə edən İslam Kərimovla son vida mərasimində Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazarbayev, Rusiya prezidenti Putin və digər dövlət və hökumət başçılarının qatılacağı gözlənilir.

İslam Kərimov 1938-ci il yanvarın 30-da Səmərqənddə dünyaya gəlib. Mühəndis və iqtisadçı ali təhsili alıb, sovet Özbəkistanında müxtəlif vəzifələri tutub. 1964-cü ildən Kommunist Partiyasının üzvü olub. 1983-86-cı illərdə Maliyyə Naziri və baş nazirin müavini vəzifəsini tutub. Eyni zamanda həmin illərdə SSRİ-də korrupsiyaya qarşı mübarizə kapmaniya zamanı həbs olunub və DTK zindanında saxlanılıb.

1989-cu ildə İslam Kərimov Özbəkistan SSRİ Komünist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi postunu tutub. 1990-cı il martın 24-də isə Özbəkistanda prezident postu təsis olunanda Kərimov Özbəkistan SSRİ-nin ilk və son prezident olur. 1991-ci ildə isə müstəqil olan Özbəkistanın prezidenti Kərimov olaraq qalır. 1995-ci ildə Kərimovun səlahiyyəti başa çatmalı olsa da, keçirilən referendumla onun səlahiyyəti daha 5 il uzadılır. 2000-ci ildə keçirilən seçkilərdə Kərimov yeganə "rəqibinə" qalib gələrək prezident postunu qoruyub saxlayır. 2002-ci ildə Özbəkistanda referendum keçirilir və prezidentlik müddəti 5 ildən 7 ilə artırılır. 2007 və 2015 keçirilən seçkilərdə Kərimov dalbadal qalib gələrək postunu qoruyub saxladı.

İslam Kərimov 27 il ərzində Özbəkistanı "dəmir yumruqla"

İslam Kərimov öldü, Özbəkistan matəmdə

Özbəkistanda yeni hakimiyyət ölkədəki siyasi qüvvələrin deyil, daha çox klanlar arasında razılaşmanın nəticəsi olaraq müəyyən ediləcək; ən real namizəd Şövkət Mirzəyevdir

Orta Asiyanın digər respublikaları kimi Özbəkistan da Rusiya ilə yaxın mütəfiqlik münasibətlərinə sahib olsa da, Kərimov həm də Qərbi ölkələrlə əməkdaşlıq edib, 11 sentyabr olaylarından sonra ABŞ-ın terrorizmə qarşı böyük koalisiyasına dəstək verib. Özbəkistanda yerləşən hərbi hava bazalarından birini Əfqanıstanda əməliyyat keçirən ABŞ ordusunun ixtiyarına verib.

Ancaq bundan əvvəl, hələ 90-cı illərdə Özbəkistan Amerikanın Orta Asiyada əsas mütəfiqi idi. Bu səbəbdən də Qərbi özbəkistandan insan haqlarının durumuna seyrçi qalmaqda üstünlük verib. İslam Kərimovun avtoritar idarəçiliyi uzun müddət ciddi tənqid olunmayıb. Bu istiqamətdə qırılma nöqtəsi 2005-ci il Əndican olayları olub.

2005-ci ildə Fərqanə vilayətinin Əndican şəhərində baş qaldıran silahlı etirazlar rəsmi hökumət tərəfindən islamçı terror qrupları olaraq tanındı və ordu qüvvələri üsnaçılara qarşı güc tətbiq etdi. Çoxlu sayda

insan öldürüldü. Bu zaman ciddi insan haqları pozuntuları qeydə alındı. Qərbi ölkələri isə Kərimovun hökumətinin sət müdaxiləsinə görə tənqid etdilər. Bundan sonra rəsmi Daşkəndlə Qərb arasında münasibətlər soyudu. Kərimov Özbəkistandakı Amerika bazasını bağladı. Yalnız 3 ildən sonra münasibətlərdə yumşalma qeydə alınmağa başladı. Ancaq Kərimov daha çox Rusiya və Çinlə yaxınlaşmağa başladı və Özbəkistan Rusiyanın ən yaxın tərəfdaş ölkələrindən biri idi.

Bir sıra müşahidəçilərə görə, Kərimovdan sonra Özbəkistanda yeni hakimiyyət ölkədəki siyasi qüvvələrin deyil (onlar demək olar ki, yox kimidir - K.R), daha çox klanlar arasında razılaşmanın nəticəsi olaraq müəyyən ediləcək. Hal-hazırda daha çox baş nazir Şövkət Mirzəyevin adı hakimiyyətə əsas namizəd kimi hallanır. Ancaq bu qərar yəqin ki, Özbəkistanın aparıcı klanlarının anlaşması ilə müəyyən olunacaq. Bu isə müəyyən qədər vaxt alacaq.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU

sui-qəsdə uğradığı haqda məlumat yayılıb. Bundan sonra ölkədə F. Gülen məktəbləri qapadılıb, Türkiyə şirkətlərinin fəaliyyəti məhdudlaşdırılıb. Eyni zamanda Kərimovun tələbi ilə sui-qəsdin təşkilatçısı elan olunan iki nəfər İstanbula alınaraq Özbəkistana gətirilib və edam olunub. Bundan sonra Türkiyə ilə Özbəkistan arasında münasibətlər xeyli dərəcədə soyuqlaşdı.

Livan nəşrindən sensasion iddia: Bəşər Əsədlə Ərdoğan Moskvada görüşəcək

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla Suriya prezidenti Bəşər Əsədin bu ay ərzində Moskvada görüşəcəyinə dair xəbər yayılıb. Virtualaz.org xəbər verir ki, bu haqda Livanda nəşr olunan "Əs Safir" qəzeti mənsətdən yazıb. Xəbərə əsasən Ərdoğan-Əsəd görüşünün sentyabrın 18-22-i aralığında Moskvada baş tutması gözlənilir. Qəzet yazır ki, avqustun 9-da Ərdoğanla Putinin Sankt-Peterburqdakı görüşü zamanı Suriya nümayəndə heyəti Moskvada olub.

Xatırladaq ki, həmin görüşdən sonra rəsmi Ankara Suriya məsələsində mövqeyini 180 dərəcə dəyişib, Bəşər Əsədin hakimiyyətdən getməsində israr etmədiyini açıqlayıb, onunla işləməyin mümkünlüyünü bildirib.

insan öldürüldü. Bu zaman ciddi insan haqları pozuntuları qeydə alındı. Qərbi ölkələri isə Kərimovun hökumətinin sət müdaxiləsinə görə tənqid etdilər. Bundan sonra rəsmi Daşkəndlə Qərb arasında münasibətlər soyudu. Kərimov Özbəkistandakı Amerika bazasını bağladı. Yalnız 3 ildən sonra münasibətlərdə yumşalma qeydə alınmağa başladı. Ancaq Kərimov daha çox Rusiya və Çinlə yaxınlaşmağa başladı və Özbəkistan Rusiyanın ən yaxın tərəfdaş ölkələrindən biri idi.

Bir sıra müşahidəçilərə görə, Kərimovdan sonra Özbəkistanda yeni hakimiyyət ölkədəki siyasi qüvvələrin deyil (onlar demək olar ki, yox kimidir - K.R), daha çox klanlar arasında razılaşmanın nəticəsi olaraq müəyyən ediləcək. Hal-hazırda daha çox baş nazir Şövkət Mirzəyevin adı hakimiyyətə əsas namizəd kimi hallanır. Ancaq bu qərar yəqin ki, Özbəkistanın aparıcı klanlarının anlaşması ilə müəyyən olunacaq. Bu isə müəyyən qədər vaxt alacaq.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU

"Şahdəniz" neft-qaz layihəsinə qarşı kim olub?

Keçmiş dövlət müşavirindən yeni açıqlamalar

Prezident İlham Əliyev srağagün Bakı Dərin Özüllər Zəvdəndə "Şahdəniz-2" layihəsinin hasilat və dikborular platformasının dayaq blokunun dənizə yola salınması mərasimində çıxış edib. Ölkə başçısı ad çəkmədən o vaxtki yüksək vəzifəli şəxslərdən birinin bu layihənin imzalanmasının əleyhinə çıxdığını deyib. İ. Əliyev bildirdi ki, həmin şəxs bunu ölkənin inkişaf etməməsinə və özünlü daha yüksək vəzifəyə qalxmasını istədiyi üçün edib. Bir sıra saytlar həmin şəxsin o zaman Milli Məclisin spikeri olan Rəsul Quliyev olduğunu yazıblar. Sübut kimi isə sonralar mərhum prezident Heydər Əliyev çıxışlarının birində Rəsul Quliyevin müqavilənin imzalanmasının əleyhinə çıxdığını qeyd etməsi göstərilib.

Rəsul Quliyev isə facebook səhifəsində dolayısı ilə təsdiq edib ki, sözügedən layihənin əleyhinə imiş.

"Əsrin müqaviləsi"nin imzalandığı və sonrakı illərdə

dövlət müşaviri vəzifəsində işləyən, politoloq Qabil Hüseynli isə "Yeni Məsəvat" bildirdi ki, "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasında bilavasitə iştirak edib. Buna qədər danışıqlar prosesi-

nin iştirakçılarından olub: "Fransa şirkətlərindən biri ilə danışıqların ilkin mərhələsini şəxsən özüm aparışam. Onlar bir nəfər vasitəsilə mənə müraciət etmişdilər. Mən də təklifi prezidentə təqdim etdim. "Əsrin müqaviləsi" imzalanana qədər bütün şirkətlərlə olan danışıqlar haqqında ətraflı məlumatım var. Çünki bu danışıqların bəzilərində şəxsən iştirak edirdim. Eyni zamanda danışıqların təfərrüatı barədə məlumatım var. "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması mərasiminin hazırlanmasında bilavasitə

Qabil Hüseynli

iştirak etmişəm. Bütün informasiya xidmətinin başında özüm durmuşam. Özüm də həmin mərasimdə iştirak etməmişəm. Onu da deyim ki, həmin dövrdə o müqavilə "Əsrin müqaviləsi" adlanırdı. Mən həmin müqavilə haqqında böyük kitab yazmışam və kitab "Əsrin müqaviləsi" adlanır. Kitab rus dilində çapdan çıxıb. Lovqalıq olmasın, "Əsrin müqaviləsi" sözünü səhv etmərsən mən işləmişəm həmin kitabda. Mərhum prezident Heydər Əliyev bu sözün həmin müqavilə-

yə tam uyğun gəldiyini deyirdi. Kitab müqavilə imzalanandan bir ay sonra çap edilmişdi.

"Şahdəniz" neft qaz-yatağının istismarı məsələsi ilə bağlı isə ola bilsin ki, hansısa toplanılarda kimsə narazılıq edirmiş. Ola bilsin ki, o zamankı spiker Rəsul Quliyev bu layihənin əleyhinə çıxmış. Bu, mümkün idi. Ancaq şəxsən mən həmin şəxsin konkret kim olduğunu bilmirəm. "Şahdəniz" neft və qaz yatağı sovet dövründə tədqiq edilmiş və aşkarlanmış böyük neft və qaz ehtiyatlarına

malik olduğu sübuta yetirilmiş yataq idi. Belə bir yataq təbii ki, istismara verilməli idi. Sonradan BP burada daha müasir metodlarla təkrar kəşfiyyat işləri apardılar və nəticədə Azərbaycan geoloqlarının gəldiyi qənaət yüz faiz təsdiq olundu. Şahdəniz-1 yatağının işlənməsi haqqında da qərar verildi. Bu layihə Azərbaycan büdcəsinə çox böyük gəlirlər gətirdi. Şahdəniz-2 layihəsi "Şahdəniz-1"-in əhatə etmədiyi sahəni də əhatə etməlidir və burada daha çox qaz ehtiyatları var. Mümkündür ki, "Şahdəniz-2" layihəsinə də kiminsə etirazı olub. Şübhəsiz ki, ölkə prezidenti o açıqlamanı təsadüfən verməyib. Mən bu layihə ilə bağlı yığıncaqlarda iştirak etmədiyim üçün konkret hansı şəxs tərəfindən etiraz ortaya qoyulduğunu bilmirəm. Mənə sadəcə məlumatlar çatmışdı ki, "Şahdəniz-2"-nin effektiv olacağına şübhə ilə yanaşanlar olub. Amma bunun kim və ya kimlər tərəfindən səsləndiyini bilmirəm".

□ Etibar SEYİDAĞA

Azyaşlı uşaqların zəvvar olması nə dərəcədə doğrudur?

Dini ekspert: "Həcc ziyarəti yeniyetməlikdən sonra vacib olur"

Bir neçə gün əvvəl İraqın Kərbəla şəhərində 5 yaşlı azərbaycanlı uşağın vəfat etməsi sosial şəbəkələrdə geniş müzakirələrə səbəb oldu. İlk ehtimallara görə, azyaşlı Zəhra Rəhimova günvurmada dünyasını dəyişib. Məlumatda deyilir ki, onun atası Həbil Rəhimov Suriyada dini təhsil almış. Suriyadakı məlum hadisələrdən sonra o, təhsilini Nəcəf şəhərində davam etdirib. Bu səfərdə də məqsəd H.Rəhimovun dövlət imtahanı verməsi ilə bağlı olub.

Ümumiyyətlə, statistik məlumata görə, təkə Həcc ziyarətinə hər il minlərlə uşaq gəlir ki, onların da əksəriyyəti 10 yaşından aşağı olanlardır. Xüsusən də Məkkə və bu kimi şəhərlərdə havanın temperaturunun 40 dərəcədən yüksək olduğunu nəzərə alaraq bunun azyaşlı uşaqlar üçün necə təhlükəli olduğunu müəyyən etməyə çalışmaq o qədər də çətin deyil.

İki il öncə Səudiyyə Ərəbistanı rəsmiləri 10 yaşından aşağı olan uşaqların vali-

deynləri ilə birgə Həcc ziyarəti zamanı Məkkəyə gəlməsinə qadağa qoyulması ilə bağlı müzakirələr aparmışdılar. Həcc işləri üzrə nazirlikdən bildirilirdi ki, uşaqların çoxu isti hava şəraitində açıq havada, hər hansı sanitariya qaydalarına riayət edilməyən yerlərdə yatmalı olur və bu da onların sağlamlıqları

üçün kifayət qədər təhlükəlidir. Lakin zəvvarlar qrupuna rəhbərlik edənlər bu məhdudiyyətlə razı olmadıqlarını, bəzi zəvvarların uşaqlarını qoymağa yerləri olmadığı üçün özləri ilə birgə apardıqlarını bildirmişdilər.

Bəs görəsən, azyaşlı uşağın Həcc və digər ziyarətlərə getməsi nə dərəcədə doğrudur? İslam dininə əsasən zəvvarlıq üçün yaş həddi varmı?

Dini ekspert Kənan Rövşənoğlu məsələyə bu cür aydınlıq gətirdi: "İslam dininə görə bütün ibadətlər və o cümlədən, Həcc ziyarəti bəli bir yaşdan, yeni yeniyetməlikdən sonra vacib olur. Eyni zamanda, hətta yaşı da yerində olan insan üçün də bir sıra şərtlər var, maddi imkanları, əqli və fiziki imkanları yetərli olsun. Yalnız bu şərtlər olduğu halda insanın ibadət və ziyarətə getməlidir. Təbii ki, vacib hökm olmadığı halda onun ziyarəti də vacib ibadət sayıla bilməz, Həcc ibadəti sayılmır.

Kiçik uşaqların ziyarətə getməsi bu mənada vacib deyil, sadəcə valideynlər bəzi hallarda imkanları olduqda övladlarını gəzib görmələri və dini ruhda tərbiyə almaları üçün ziyarətə aparırlar.

Konkret son hadisəyə, yeni 5 yaşlı uşağın Kərbəla ziyarətinə getməsinə gəlincə,

əvvəla, Kərbəla ziyarəti vacib bir dini ibadət deyil. İnsanlar İmam Hüseyin (ə) ziyarətinə getmək üçün Kərbəlaya gedirlər. Təbii ki, mənəvi baxımdan valideynin uşağın həddən artıq isti bir yerə apardığını nəzərə alıb onun qorunmasını da düşünməli, tədbir görməli idi. Ancaq hüquqi baxımdan o valideyn hər hansı məsuliyyət daşımır, yetkinlik yaşına çatmamış övladını öz inancını əsasında tərbiyə etmək valideynin müstəsna hüququdur.

Bu bir qəzadır, hər yerdə, hər zamana rastlaşa biləcəkdir. Ancaq valideynlərin xüsusilə müqəddəs yerlərə ziyarətə gedəndə bunları nəzərə alması, havanı, təhlükəni diqqətə almaları lazımdır".

Dini ekspertin sözlərinə görə, azyaşlı uşaqların yüksək dərəcəli isti hava şəraitində ziyarətə getməsinə qanunla qadağa qoyula bilməz: "Antalyada da havanın temperaturu 40 dərəcə olur. Misirdə, Şarm əl-Şeydə daha yüksək olur. Övladını hara aparmaq, hansı tarixi və ya dini abidəni ziyarət etməsinə təşkil etmək valideynin hüququdur. Burda sadəcə mənəvi olaraq valideynlərin bu durumu nəzərə alması lazımdır".

□ **Xalidə GƏRAY**

Şeyxin idarəsindən Qurban bayramı tövsiyəsi

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi (QMI) müqəddəs Qurban bayramı münasibətilə tövsiyələr verib. İdarədən verilən məlumatda bildirilir ki, qurban kəsmək əsasən Məkkədə hacılara vacibdir. Digər yerlərdə isə imkanlı adamların qurban kəsmələri Allah-Təala yanında bəyənilməmiş - müstəhəb əməllərdən hesab olunur. Qurban ötinə fəqir və kasıb ailələrə paylamaq böyük savabdır.

Qurban kəsilən heyvan sağlam və kök olmalıdır. Xəstə, arıq və qüsurlu heyvanlar qurbanlığa layiq və məqbul sayılmır. Qurban qoyun, keçi, öküz-inək və dəvə olmalıdır. Bu heyvanlar müəyyən yaş həddinə çatmalıdır. Keçi və qoyunun ili tamam olmalı, öküz və inək bir və ya iki ildən artıq, dəvənin isə beş ili tamam olmalıdır. (Trend).

Bundan əlavə, beş-altı adamın cəmləşib bir iribünyuzlu heyvanı qurban kəsmələri çox yerlərdə el adətində çevrilib. Yaxşı olar ki, bu zaman bölgü aparanda həmin şəriklər bir-birine halallıq versinlər. Qurbanlıq əsasən üç hissəyə bölünür: bir hissəni qurban sahibi özünə götürə bilər, digər hissə fəqir və kasıb ailələrə, üçüncü hissə isə hədiyyə kimi qohum-əqrəbalara paylanmalıdır. Qeyd edirik ki, şərikli kəsilən qurbanın hər şərikə çatan payı da həmçinin üç hissəyə bölünməlidir.

Bir qayda olaraq, qurban kəsərkən heyvanı uzun qibləyə uzatmalı, qoyundursa, qıncının birini azad saxlamaq, iribünyuzlu heyvandırsa, dörd ayağını da möhkəm bağlamaq lazımdır. Heyvanın boğazına biçəq qoyularkən, yaxşı olar ki, Qurban duası oxunsun və ya heç olmazsa, "Bismillahi və billahi vəllahu əkbər" deyərək kəsilsin.

Ölkədə intiharlar şokudaha iki nəfər özünü öldürdü

Bakıda intihar hadisəsi baş verib. Binəqədi rayon Prokurorluğundan APA-ya verilən məlumata görə, hadisə rayonun Ələkbərov küçəsində yerləşən fərdi yaşayış evlərindən birində qeydə alınıb. Orada yaşayan, 1992-ci il təvəllüdü Zülfiyyə Rəfael qızı Əsədova yaşadığı evdə özünü asıb. Onun özünə qəsd etməsinin səbəbləri hələlik məlum deyil. Faktla bağlı Cinayət Məcəlləsinin 125-ci (özünü öldürmə həddinə çatdırma) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, araşdırma aparılır.

Bakı bulvarında da özünü dənizə ataraq intihar edən şəxsin kimliyi müəyyənənib. Lent.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, Dənizkənarı Milli Parkın yeni salınmış hissəsində "Energy Club"un arxasında özünü dənizə ataraq intihar edən şəxsin Kələntərov Müşfiq Vaqif olmağı müəyyən edilmişdir. Onun 40-45 yaşında olduğu bildirilir. Hadisədən sonra M.Kələntərovun meyiti sudan çıxarılıb. Bu zaman onun cibindən borc müqaviləsi tapılıb. Müqavilədən məlum olub ki, M.Kələntərovun 15 min manat borcu varmış.

Dənizkənarı Milli Bulvar ərazisində ("Yaxt klub"un yaxınlığı) daha bir adam özünü dənizə ataraq intihar etmək istəyib. Özünü dənizə ataraq həyatına son qoymaq istəyən şəxsin 1973-cü ildə Naxçıvan Respublikasının Ordubad rayonunda anadan olmuş, Binəqədi rayonunda yaşayan Cəfərova Şahnaz Əkrəm qızı olması məlum olub. Onun psixi durumunda problem olduğu bildirilir.

Bakı sakinini daş karxanasında elektrik vurub

"Qafqazinfo" DİN-in saytına istinadən xəbər verir ki, hadisə dünən Qaradağ rayonunun Qızıldaş qəsəbəsində yerləşən daş karxanasında baş verib. Elektrik cərəyanı vuran Ramazan Hüseyinov hadisə yerində ölüb.

Kişilər!!! Axırmıçı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Elan

Qəbələdə bağ sahibi olmaq istəyənlərin nəzərinə!

Qəbələnin gözəl ərazisi olan Vəndam kəndində yola yaxın, dağın ətəyində, meyvə ağacları ilə dolu 54 sot torpaq sahəsi satılır. Hissə-hissə də (6 sot) almaq mümkündür.

Əlaqə telefonu: (050) 371-01-60; (070) 335-90-15

Sentyabr ayı gələr-gəlməz artıq payızın ilkin nəfəsi duyulmağa başladı. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinin əvvəlcədən verdiyi proqnoz özünü doğrultdu. Sentyabrın 1-i gün ərzində 2-si isə səhərdə ölkə ərazisində hava şəraiti dəyişərək qeyri-sabit keçib, güclü şimal-qərb küləyi əsib, şimşək çaxıb, yağış yağıb, bəzi yerlərdə intensiv olub, Göygöl və Tərtərdə dolu düşüb.

Yağan yağış və leysan bir sıra rayonda fəsadlar törədir. Şimal bölgəsinə yağın güclü yağış nəticəsində çaylarda suyun səviyyəsi artıb. Xaçmaz rayonunda isə bir kəndi su basıb. Belə ki, Qudyalçayda suyun səviyyəsinin artması nəticəsində rayonun Qarğalıq kəndini su basıb. Qarabağlı kəndində də yaşayış evlərinə su dolub. Əraziyə rayon Fövqəladə Hallar Komissiyasının nümayəndələri gəlib. Dəyən ziyanın aradan qaldırılması və araşdırılması işlər görülür. Niyazabad kəndində də bir yaşayış evinə su dolub. Sentyabrın 1-i axşam saatlarında yağın güclü yağış Quba rayonunda da bir sıra fəsadlar törədir. Quba-Xınalıq yolunun 29-cu km-də körpü qəzalı vəziyyətə düşüb. Yolda avtomobillərin hərəkəti dayanıb. Ətrafdakı 7 kəndə əlaqə kəsilib. Quba rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini, fəvqəladə hallar komissiyasının sədri Yusif Abidovun APA-nın yerli bürosuna verdiyi məlumata görə, güclü sel rayonun digər kəndlərində də fəsadlar törədir. Qonaqkənd, Cimi, Utuq kəndlərində evləri su basıb.

Bəzi kəndlərdə işıq dirəklərini su aparıb və elektrik enerjisinin verilişində problemlər yaranıb. İsmayilli rayonuna yağın güclü leysan və dolu bir sıra fəsadlara səbəb olub. Yağıntı, əsasən ucqar dağlıq ərazilərdə yerləşən Qalacıq, Sumaxallı, İstisu və Çayqovuşan kəndlərini əhatə edib. Təbiət hadisəsi nəticəsində evlərin və tikililərin dam örtüyünə, eyni zamanda vətəndaşlara məxsus avtomobillərə ciddi ziyan dəyib. Göyçay çayının qollarında daşmalar əmələ gəlib. Nəticədə fərdi təsərrüfatlara, meyvə ağaclarına ziyan dəyib. Hazırda sözügedən kəndlərə gediş-gəliş qismən məhdudlaşmış. Yollarda yağın əmələ gəlib. Güclü yağış Qəbələdən də yan keçməyib. Dağlara düşən leysan nəticəsində Qəbələ rayonu ərazisindən keçən Dəmiraparan çayı daşmış. Nəticədə bəndlərdə sızma əmələ gəlib. Həmçinin sel suları şəhərin mərkəzi küçələrini keçilməz edib. Hadisə yerinə xilasedicilər cəlb olunub. Laza kəndində köməksiz vəziyyətdə qalmış 53 nəfər təxliyə edilib. Bir avtomobil isə yararsız hala düşüb. Fərdi təsərrüfatlara ziyan də-

Güclü yağış rayonlara və təsərrüfata ciddi ziyan vurub

Bəzi kəndlərdə işıq dirəklərini su aparıb və elektrik enerjisinin verilişində problemlər yaranıb, rayon mərkəzi ilə əlaqə kəsilib

yi. Göygöl və Tərtərdə dolu düşüb.

Ümumilikdə isə düşən yağının miqdarı Bakıda və Abşeron yarımadasında 1.0-8.0 mm, Lənkəran-Astara zonasında 1.0-26.0 mm, Astarada 84.0 mm, Lerikdə 41.0 mm, Böyük Qafqazda 1.0-18.0 mm, bəzi dağlıq ərazilərdə 33.0-78.0 mm, Kiçik Qafqazda 1.0-2.0 mm, Qazax-Gəncə zonasında 1.0-8.0 mm, Mərkəzi-Aran rayonlarında isə 1.0-24.0 mm olub. Şimal-qərb küləyinin sürəti bəzi rayonlarda 18-32 m/s, Abşeron yarımadası və Abşeron dəniz rayonu 20-25 m/s təşkil edib, arabitir 28 m/s-dək güclənib.

Maraqlıdır, bu cür yağıntılı hava şəraiti bir sıra bölgələrdə sel təhlükəsinin olacağını deməyə əsas verirmi? Bəs, ya-

ğıntılı hava şəraiti nə vaxta kimi davam edəcək?

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi Milli Hidrometeorologiya Departamentinin Hidrometeoroloji Proqnozlar Bürosunun direktor müavini Gülşad Məmmədova "Yeni Musavat"a açıqlamasında havanın temperaturunun 5-7 dərəcə aşağı endiyini dedi: "Sentyabrın 1-i gündüz saatlarından başlayaraq havanın temperaturunun dəyişdiyi müşahidə edildi. Şimal-qərb küləyi əsir. Gündüz saatlarından başlayaraq paytaxtda şimal-qərb küləyinin güclənməsi müşahidə olundu. Sentyabrın 1-dən 2-ə keçən axşam şimal-qərb küləyi bir qədər də güclənib. Paytaxtda havanın temperaturu əvvəlki günlərdə 30-32 dərəcə dəyişirdisə, ayın

2-də temperatur əvvəlki günlərlə müqayisədə 5-7 dərəcə aşağı enmişdir. Sentyabrın 3-ü və 4-də paytaxtda mülayim cənub-şərq küləyi müşahidə olunacaq, temperatur 25-29 dərəcə arasında dəyişəcək. Bölgələrdə də sentyabrın 1-dən etibarən hava şəraiti dəyişmiş, qeyri-sabit olmuş, şimşək çaxmış, yağış yağmışdır. Bəzi rayonlarda isə yağışlar intensiv xarakterli olub. Yağan leysan yağışlarla əlaqədar çaylarda suyun səviyyəsi artıb. Dağlıq ərazilərdə isə Goranboy və Tərtərdə dolu düşməsi də müşahidə olunub. Sentyabrın 2-də də qeyri-sabit hava şəraiti davam edib. Sentyabrın 3-ü bəzi rayonlarda yağışın təcridən kəsiləcəyi proqnozlaşdırılır. Sentyabrın 4-ü və 5-də əsasən dağlıq və dağətəyi rayonlarda qısamüddətli yağış yağacağı da istisna olunmur. Havanın temperaturu paytaxtda olduğu kimi bölgələrdə də bir qədər aşağı enmiş, günorta saatlarında 25-27 dərəcə arasında dəyişəcəyi gözlənilir. Ayın 4-ü və 5-də havanın temperaturu bölgələrdə 27-32, dağlıq ərazilərdə isə 28-23 dərəcə arasında dəyişəcək".

Bu cür havalarda qəza hallarının çoxaldığını nəzərə alan Daxili İşlər Nazirliyinin

Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi də yağmurlu hava şəraiti ilə bağlı sürücülərə xəbərdarlıq edərək bildirib ki, belə hava şəraitində sürücülər aramsafəsinə və sürət həddinə diqqət etməlidir. Çünki yay aylarında asfalt üzərinə yığılan toz qatı yağıntı zamanı palçıqə çevrilir ki, bu da yollarda sürüşkənliyi artırır. Belə olan halda avtomobilin tormozlanması zamanı adi vaxtlara nisbətə böyük fərq yaranır. Normal havadakı tormoz məsafəsi ilə yağıntılı havadakı tormoz məsafəsi arasındakı fərq 50 faiz artır. Məsələn, sürücü avtomobili saatda 60 km sürətlə idarə edərsə adi vaxtda tormoz məsafəsi 30 metrden çox olur. Yağıntılı havada isə bu məsafə 45 metrden artıq ola bilər. Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi Bakıda və Abşeron yarımadasında, respublikasının digər bölgələrində, xüsusən də dağlıq və dağətəyi ərazilərdə avtomobillə yola çıxan sürücülərdən yollarda son dərəcə diqqətli olmağı xahiş edir. Ara məsafəsi saxlamaq, sürət həddini aşmamaq, ötmə-mənevr qaydalarına əməl etmək sizin mənzil başına sağ-salamat çatmağınız üçün olduqca önəmlidir.

□ Günel MANAFLI

Turizm nümayəndəlikləri yaradılır - nəticəsi olacaqmı?

Ekspertlər bildirirlər ki, sərəncam turizmin inkişafına kömək edə bilər, çünki...

Azərbaycanın xaricdəki diplomatik nümayəndəliklərində turizm nümayəndələri təyin ediləcək. Turist axını ilə bağlı prioritet sayılan ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan diplomatik nümayəndəliklərində turizm nümayəndələri təyin ediləcək. APA-nın məlumatına görə, bu, dövlət başçısı İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasında turizmin inkişafı ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" 1 sentyabr 2016-cı il tarixli sərəncamında əksini tapıb.

Sərəncama əsasən, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Xarici İşlər Nazirliyi ilə birlikdə ölkənin turizm potensialının təşviqi, turizm məhsullarının dünya turizm bazarına çıxarılması, satışının təşkili və ölkəyə turist axınının artırılması məqsədilə prioritet hesab olunan ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan diplomatik nümayəndəliklərində turizm nümayəndələrinin təyin və onların fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı təkliflərini iki ay müddətində hazırlayıb prezidentinə təqdim etməlidir.

Ekspert Fikrət Yusifov məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, sənd iş adamlarının və xarici investorların Azərbaycan turizm sahəsinə investisiya yətmələrini stimullaşdırma bilər: "Azərbaycanda turizmin inkişafını əks etdirən strateji yol xəritəsinin ilkin layihəsi artıq hazırdır. Bu sənəddə ölkədə turizmin inkişafında əsaslı dönüş yarada biləcək addımların

atılması nəzərdə tutulur. Ölkə başçısının son sərəncamı Azərbaycanda turizmin inkişafına ciddi təkan verə biləcək mühüm bir addımdır. Sərəncamla Azərbaycanda xüsusi olaraq Turizm Şurasının yaradılması nəzərdə tutulur. Şura turizm sahəsində mövcud vəziyyəti təhlil edərək, mövcud problemlərin aradan qaldırılması üçün müvafiq tədbirlərin görülməsini təmin etməklə yanaşı, turizm sahəsində dövlət orqanlarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsini də həyata keçirəcəkdir. Bu, çox mühüm bir məsələdir. Çünki turizm sahəsində bu günə mövcud olan bir çox problemlərin kökü məhz aidiyyəti qurumların və icra orqanlarının arasında bu sahədə

əlaqələndirmənin olmamasından və ya zəif olmasından irəli gəlirdi. Bir sözlə, sənd iş adamlarının və xarici investorların Azərbaycanda turizm sahəsinə investisiya yətmələrini stimullaşdırma bilər. Şura turizm sahəsində mövcud vəziyyəti təhlil edərək, mövcud problemlərin aradan qaldırılması üçün müvafiq tədbirlərin görülməsini təmin etməklə yanaşı, turizm sahəsində dövlət orqanlarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsini də həyata keçirəcəkdir. Bu, çox mühüm bir məsələdir. Çünki turizm sahəsində bu günə mövcud olan bir çox problemlərin kökü məhz aidiyyəti qurumların və icra orqanlarının arasında bu sahədə

kömək edə bilər: "Turizm Azərbaycan üçün prioritet sahələrdən biridir. Turizmin digər sektorlardan fərqi ondan ibarətdir ki, xarici valyutanı dərhal ölkəyə gətirə bilər. Turizm valyuta deməkdir, iqtisadiyyata sərma- lə deməkdir. Araşdırmalar göstərir ki, ölkəyə gələn hər bir turist orta hesabla 800 dollar pul xərcləyir. Bu, o deməkdir ki, turistin ölkəyə gəlməsi iqtisadiyyata investisiyadır. Bu baxımdan, turizm diqqət başa düşülməlidir. Valtuya ehtiyatlarının müəyyən hissəsinin qarşılanması baxımından vacibdir. Qısamüddətli dövrdə hökumət qaldırmaq ki, turizmi inkişaf etdirməyə daha çox valyutanın ölkəyə daxil olmasına nail ola bilsin".

Ekspert Vüqar Bayramov isə musavat.com-a bildirib ki, sərəncam turizmin inkişafına

□ Rəya RƏFİYEVA

MUSAVAT

Son səhifə

N 195 (6516) 3 sentyabr 2016

Elə öskürdü ki, iflic oldu

42 yaşındakı qadın öskürəndə beyin qanaması keçirib, indi nə danışır, nə də yeriyyə bilər. "Daily Mail"-də yayımlanan xəbərə görə, Caz Dickinson sağlam bir qadın olduğu halda bir öskürək krizi həyatını cəhənnəmə çevirib.

Öskürərkən hamamda özündən gedən qadın xəstəxanaya aparılıb. 3 uşaq anası olan Caza 4 səviyyəli beyin qanaması diaqnozu qoyulub. Ölüm-cül ola bilən bu beyin qanaması növü beyinin səthində meydana gəlir. Cərrahiyyə əməliyyatından sonra oyanıb, ailəsi ilə normal bir şəkildə danışan Caza baği hər kəs optimist düşündüyü halda, bir neçə gün sonra onun yenidən halı pisləşib və bədənin sol tərəfini tərpədə, eləcə də danışa bilməyib. Həkimlər onun iflic keçirdiyini deyib və qadını reanimasiyaya aparıblar. Edilən bütün müdaxilələrə baxmayaraq, həkimlər boynundan aşağısı iflic olan Cazin bir daha yeriyyə bilməyəcəyini vurğulayıb.

Qripdən şübhələndi, sən demə...

24 yaşlı müəllimə April Heatin başına gələn tibb dünyası üçün görünməmiş hadisə olub. "Daily Mail"-in xəbərinə görə, sağirdlərindən qrip virusu keçdiyini düşünən müəllimə həkimə müraciət edəndə ona narahatlıq və qulaq infeksiyası diaqnozu qoyulub.

Amma qəbul etdiyi dərmanlara baxmayaraq, baş dönməsi və yorğunluğu davam edib. Başqa bir həkimə gedən gənc müəllimə anemiya xəstəliyinə yoluxduğu, qan miqdarının təhlükəli dərəcədə az olduğu müəyyənleşib. Daha sonrakı müayinələr nəticəsində müəllimənin

qarında xərçəngli olmayan bir şişin partladığı və yavaş-yavaş qanayaraq onu ölümə apardığı üzə çıxıb. Qan köçürmələri və

əməliyyatlardan sonra, hazırda yaxşılaşmaq üzrə olan April Heatinin tezliklə sağlamlığına qovuşacağı bildirilir.

Qadının saç düzümü onun xarakterini göstərir

Qadınların saç forması onların xasiyyətini nişan verir. Bunu psixoloqların apardığı araşdıralar sübut edib. Aşağıda hər saç formasına görə qadın xarakterinin təsnifatı var:

Dağınıq saç: Qadınlarda dağınıq saç modeli özündən əmin, azadlığına bağlı olduğunu göstərir.

Qısa saç: Qısa saç daha çox sərt xasiyyətli qadınlar sevir.

Arxadan yığılan saç: Bu model qadının özünə qarşı diqqət gözlədiyini göstərir.

Topuz modeli: Ağırlığını hiss etdirmək, kübarlığını, olduğu mühiti önəmsədiyini göstərmək istəyən qadınların seçimidir.

Arxası topuz, qabağı azacıq dağınıq saç: Adətən ofis kimi qapalı yerlərdə işləyən qadınların modelidir. Ən rahat saç tipi...

Düz saçlar: Tez-tez saçlarını düzləşdirən qadınlar, həyatın monotonluğundan sıxılmış və bəzi dəyişikliklər istəyənlərdir.

Bu, ideal qadın sifətidir

Britaniyalı plastik cərrah məşhurların üz cizgilərindən istifadə edərək, ideal qadın sifətinin fotoportretini hazırlayıb. İdeal gözəlcənin fotoportretini hazırlayarkən o, daha çox qadınlar tərəfindən ona edilən müraciətləri əsas götürüb.

Londondakı estetik klinikanın həkimi olan Culian De Silva son 10 ildəki təcrübəsi boyunca qadınlar tərəfindən edilən müraciətləri analiz edib və onların ən populyarlarını seçib. O, bu günə qədərki 1000 pasientin müraciətini bir daha analiz edib. Həkim özü üçün müəyyənleşdirib ki, zərif cinsin nümayəndələri hər zaman Şahzadə Uilyaminin həyat yoldaşı Keyt Middletonun burunundan "istəyirlər". Pasientlər eyni zamanda Kira Naytlinin gözlərini, Cenifer Lopesin alnını və Penelopa Kruzun dodaqlarını bəyənilirlər. Mayli Sayrusun alını, Riz Uizerspunun derisi də qadınların idealları arasındadır.

De Silva qeyd edib ki, müşahidələrinin özlərini ulduzlara bənzətmələrində pis heç nə görmür. Əksinə, dəqiq arzu, sifariş cərrahın işini asanlaşdırır.

Londonlu həkim artıq çoxdandır ki, qadın gözəlliyini tədqiq edir.

QOÇ - İlin-günün bu vaxtında romantik duyğulara qapılmaq sizə yalnız zərər verə bilər. Şairanə düşünməkdənsə reallığa uyğun addım atın ki, uğurlarınız yaxınlaşsın. Səhhətinizi də qoruyun.

BUĞA - Ulduzlar bir neçə gərgin situasiya ilə rastlaşacağınızı bildirir. Bu sətirləri ona görə yazırıq ki, qarşısını alasınız. Çətin də olsa, təmkin göstərin, oturaq işlərə aludə olun.

ƏKİZLƏR - Neçə vaxtdan bəri donub qalan planları həyata keçirmək üçün bu təqvimdən maksimum yararlanın. Bu istiqamətdə ümid etdiyiniz və gücü çatan adamlara da müraciət edə bilərsiniz.

XƏRÇƏNG - Atalarımızın dediyi "işim daşdan çıxır" ifadəsi bu təqvimdə sizin bürcə daha çox uyğun olacaq. Odur ki, daşdan iş çıxarmaqdansa, istirahətə üstünlük verin. Mübahisələrdən isə qaçın.

ŞİR - Astroloji göstəricilər bu təqvimi daha çox münasibətlərin tənzimlənməsinə yönəltməyi tövsiyə edir. Hətta buna görə fəaliyyətə də ara vermək olar. Axşam qonaq getməyə dəyər.

QIZ - Analitik zəkanızı işə salın. Nə qədər enerjiniz var, hamısını fəaliyyətə yönəldin. Sədaqətli və təcrübəli insanları özünüzdən uzaqlaşdırmayın. Bu gün uzaq yola çıxmayın.

TƏRƏZİ - Mənfi yüklü Ayın bürcünüzdə mövcud olması səhhətinizə mənfi təsir göstərə bilər. Lakin bu fəsadın fəaliyyət prinsipinə və ya iş planınıza hər hansı maneəsi olmayacaq. Əksinə, gücünüzü ortalığa qoyun.

ƏQRƏB - Nəhayət ki, neçə aydan bəri ora-bura vurnuxduğunuz öz nəticəsini verməyə başlayır. Odur ki, hər cür dedi-qodudan, cəfəng söhbətlərdən uzaqlaşib perspektivli işlərlə məşğul olun.

OXATAN - Ötən günlərdəki tövsiyemizi bu günə də şamil edirik: ətrafınızda olanlarla qərəzsiz davranın. Əks halda tənhalığa mübtəla ola bilərsiniz. Axşam bir neçə yenilik gözlənilir.

OĞLAQ - Qarşınızda duran bu təqvimi daha çox neytral şəkildə başa vurmağa çalışın. Riskə ehtiyac yoxdur. Yaxşı olar ki, maddi sıxıntılarınızı aradan qaldırmağın yollarını tapasınız.

SUTÖKƏN - "Dünya həyatı bir körpüdür, bu körpünü təmir etməyə vaxt itirməyin, sadəcə tez ötüb keçin!". Peyğəmbərimizin (s) bu sözlərinə əməl edin. Dünyanı düzəltmək sizlik deyil.

BALIQLAR - Ümumi mənzərə neqativ deyil. Bu işə nəzərdə tutduğunuz işləri normal şəkildə başa çatdıracağınızdan xəbər verir. Tənbəllik etməyin, yeni işgüzar əlaqələrə həvəs göstərin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Tez-tez ac qalanlar çox yaşayır

Alimlər ayrı-ayrı araşdırmalar çərçivəsində insan həyatını uzatmaqla bağlı nəticələrə gəlib. Bunlar "ömrü uzatmağın 10 yolu" adı altında toplanıb. Sözügedən yollardan biri insanın tez-tez ac qalmasıdır. Dünyanın ən uzun yaşayan insanların yaşadığı Okinavada xalq tam doymadan yeməkdən əlini çəkir.

İkinci yol dil öyrənməkdir. Dil öyrənmək daha çox insanla ünsiyyət və müsbət enerji qazanmaq anlamına gəlir. Dağlarda yaşamaq, genetik müalicə, varlanmaq, bir inanca sahib olmaq, çox işləyib, stressə girmək, dərmandan düzgün istifadə, orqan transplantasiyası, dünyada yaxşı işlər görmək də yaxşı yaşamağın qaydaları sırasında.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750

"Yeni Musavat"-ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.